

S O L I A

THE
HERALD
JACKSON, MI

NOV.
1998

VOL.
LXIII,
No. 11

THE ENTRANCE OF THE MOTHER OF
GOD IN THE TEMPLE
NOVEMBER 21

SOLIA

THE
HERALD

**BUSINESS MANAGER /
ROMANIAN EDITOR:**
Dinu Cruga

**ENGLISH EDITOR /
SECRETARY:**
Rev. Dn. David Oancea

CHAIRMAN:

Rt. Rev. Bishop
Nathaniel Popp

STAFF:

Mark Chestnut
Florence Sirb

SOLIA — THE HERALD (ISSN 0038-1039) is published monthly for \$12.00 per year: United States, \$14.00 per year: Canada, and \$16.00 per year in other countries by The Romanian Orthodox Episcopate of America, 2522 Grey Tower Road, Jackson, MI 49201-9120. Periodicals postage paid at Jackson, Michigan, and additional offices. Phone: (517) 522-3656, Fax: (517) 522-5907. E-mail: roeasolia@aol.com. Internet: <http://www.roea.org>.

POSTMASTER: Send address changes to: SOLIA — THE HERALD, P.O. Box 185, Grass Lake, MI 49240-0185, U.S.A.

Articles and news published in SOLIA do not necessarily reflect the views or the endorsement of the Romanian Orthodox Episcopate of America.

MEDITATIONS FOR ADVENT & CHRISTMAS

by V. Rev. Fr. Thomas Hopko

Come and See

The Christmas-Epiphany season in the Orthodox Church begins with a forty-day fasting period which starts on the feast of "the holy and all-praised apostle Philip." (*The feast of the apostle Philip is celebrated on November 14. The Orthodox Church does not traditionally use the term Advent for the Christmas fast. The word, however, is a perfectly good one, belonging to the common tradition of the Church in the West. It simply means "Coming."*) For this reason, Christmas lent is sometimes called "the fast of Philip." Although the coincidence of the feast of the apostle Philip and the beginning of the Christmas fast is accidental, humanly speaking, the eyes of faith may see in it a certain providence of God.

According to St John's gospel, Philip is one of the first of the apostles to be called by Jesus. On the day after the calling of Andrew and another of St John the Baptist's disciples, who, since he is not named, is probably the apostle John himself, Philip is called by the Lord. Like Andrew who went and called his brother Simon Peter, Philip goes and calls his friend Nathanael. The story is told in the gospel in this way:

The next day Jesus decided to go to Galilee. And He found Philip and said to him, "Follow me." Now Philip was from Bethsaida, the city of Andrew and Peter. Philip found Nathanael, and said to him, "We have found Him of whom Moses in the law and also the prophets wrote, Jesus of Nazareth, the son of Joseph." Nathanael said to him, "Can anything good come out of Nazareth?" Philip said to him, "Come and see." Jesus saw Nathanael coming to Him, and said of him, "Behold, an Israelite indeed, in whom is no guile!" Nathanael said to Him, "How do You know me?" Jesus answered him, "Before Philip called you, when you were under the fig tree, I saw you." Nathanael answered Him, "Rabbi, You are the Son of God! You are the King of Israel!" Jesus answered him, "Because I said to you, I saw you

under the fig tree, do you believe? You shall see greater things than these." And He said to him, "Truly, truly, I say to you, you will see heaven opened, and the angels of God ascending and descending upon the Son of man." (Jn 1:43-51)

The story is typical of St John's gospel. The people first encounter the man "Jesus of Nazareth, the son of Joseph." They meet Him as a man, the one "of whom Moses in the law and also the prophets wrote." Then they go further. What they come to see is that this man is not merely the promised prophet and teacher; He is the Anointed, the Christ, the Messiah, the King of Israel. He is the Son of God. Indeed, He is God Himself in human form.

The pattern in St John's gospel is always the same. We see it in the narratives of the paralytic at the pool, the Samaritan woman at the well, the boy born blind, the encounter of Martha and Mary with Jesus at the tomb of Lazarus. The sequence of events is identical. It is a necessary sequence, not only historically, but spiritually and mystically.

We must first come to see Jesus the man. We must come to know Him as a concrete human being, a Jew, a rabbi, a prophet. We must meet Him as Mary's child, the carpenter's son, the Nazarene. Then, in this encounter, when our eyes are open and our hearts are pure, we can come to see "greater things." We can come to know Him not simply as a teacher, but the Teacher; not simply as a prophet, but the Prophet. We can come to know Him not merely as a son of man, but as the Son of man foretold by the prophet Daniel (see Daniel 7:13-14).

We can come to see Him not simply as a son of God, but as the Son of God, begotten of the Father before all ages (Heb 1; Jn 1:17-18). We can come to recognize Him as God's Word in human flesh, as God's Image in human form (see J 1:1-18; Phil 2:6-11; Col 1:15-20; Heb 1:1-3). And finally, we can come to see Him as God Himself; not the Father but the Father's Son, divine with the Father's own divin-

ity, sent into the world for its salvation (See Jn 1:1, 20:18; Phil 2:6; Heb 1:8. This is developed theologically and stated formally in the Nicene Creed).

The first step on the way of the Winter Pascha is the encounter with the man Jesus. We are invited with Philip and the disciples, to "come and see." If we want to come and want to see, we will. Like the first disciples, we will see "greater things" than we ever expected. We will see "heaven opened and the angels of God ascending and descending upon the Son of man." We will see Jesus as our Master, and will cry to Him: "Rabbi, You are the Son of God! You are the King of Israel!" And we will come to know Him for who and what He really is. But first we must come. For if we do not come, we will never see.

The Prelude of God's Good Will

During the first days of the Christmas fast, the Church celebrates the feast of the entrance of the child Mary into the Jerusalem temple. Called in the Church "The Entrance of the Most Holy Theotokos into the Temple," this festival, which is not among the biblically recorded events, is one of the twelve major feasts of the Orthodox Church year. (*The feast is celebrated on November 21, with an octave, i.e. an eight day celebration. The word Theotokos means literally "the one who gives birth to God." It is a title for Mary which was confirmed by the Third Ecumenical Council in Ephesus in 433 and was repeated by later councils. It affirms the Orthodox dogma that the One born of Mary as a man is the same One who is born of the Father in a divine manner before all ages: the Son of God and the Son of Mary, one and the same Son.*) Its purpose is not so much to commemorate an historical happening as to celebrate a dogmatic mystery of the Christian faith, namely, that every human being is made to be a living temple of God.

The festal event is that the three-year-old Mary, in fulfillment of a promise made at her conception by her parents, Joachim and Anna, is offered by them to God in the temple at Jerusalem. The young child is hymned with lines taken from Psalm 45, mystically interpreted as prophetic of her vocation to be the mother of the Messiah.

Hear, O daughter, consider, and incline your ear; forget your people and your father's house; and the king will desire your beauty. Since he is your lord, bow to him; the people of Tyre will sue your favor with gifts, the richest of the people with all kinds of wealth. The princess is decked in her chamber with gold-woven robes; in many-colored robes she is led to the king, with her virgin companions, her escort, in her train. With joy and gladness they are led along as they enter the palace of the king. Instead of your fathers shall be your sons; you will make them princes in all the earth. I will cause your name to be celebrated in all generations; therefore the peoples will praise you for ever and ever. (Ps 45:10-17)

The spiritual story tells how, coming into the temple, the child Mary is led into the Holy of Holies by the priest Zachariah, the father of John the Baptist, there to be nourished by angels in preparation for her virginal conception of the Son of God. In entering the Holy Place she brings to an end the "shadow" of the earthly, physical temple of God in order to commence the "reality" of the human, spiritual temple of His dwelling, which she herself is, and which, through her, all human beings become in Christ and the Holy Spirit in the Church.

The feast of the entrance of the Theotokos into the temple is called in the main hymn of the feast "the prelude of the good will of God" announced by the angels to the world at the birth of Christ. It is the first celebration of the salvation which comes to the world in Jesus, of which Mary herself is the first and foremost recipient.

Today is the prelude of the good will of God, of the preaching of the salvation of mankind.

The Virgin appears in the temple of God, in anticipation proclaiming Christ to all.

Let us rejoice and sing to her: Rejoice, O Fulfillment of the Creator's dispensation.

(*Troparion of the feast. The word "dispensation," in Greek oikonomia, means literally the "household plan" of God for the salvation of the world.*)

The most pure Temple of the Savior; the precious Chamber and Virgin; the sacred Treasure of the glory of God, is presented today to the house of the Lord. She brings with her the grace of the Spirit, which the angels of God do praise. Truly this woman is the Abode of Heaven!

(*Kontakion of the feast*)

Temples of the Living God

In the Orthodox Church, the Virgin Mary is the image of those who are being saved. If Jesus Christ is the Savior, Mary is, par excellence, the image of the saved. She is, in every aspect of her life, as Father Alexander Schmemmann so often said, not the great exception, but rather the great example. From her conception to her dormition, that is, her true and real death, she shows how all people must be when they are sanctified by the Holy Spirit as servants of God and imitators of Christ. (*According to Orthodox dogmatic theology, Mary's conception by Joachim and Anna is exactly like our own. There is no need for a special intervention of God to remove the "stain" ('macula' in Latin) of original sin since no "stain" is transmitted in the act of conception. Hence the Orthodox do not have a doctrine or feast of the "immaculate conception." Also, Mary's dormition or "falling asleep" is seen to be a real death, yet one that is fulfilled in her immediate resurrection and glorification, since in her the fullness of Christ's victory over death is fulfilled and celebrated.*)

Cont. on page 13

LETTER TO THE EDITOR

The Romanian American Institutions After WW II

The years of World War II represented a time of great efforts for the Romanian-American community and its institutions. A sizable number of Romanian-Americans joined the Armed Forces and fought on different fronts in Europe and in the Pacific. Those who stayed home helped the war effort by buying war bonds, contributing to the American Red Cross, etc. With all the difficulties of the War, the Romanian-American institutions continued to fulfill their role, and the end of the War found them consolidated and in good financial shape. In fact, the end of WW II and the time immediately after that marked the beginning of a new period in the history of our group; and, in the years that followed, Romanian-American institutions transformed profoundly.

Romanian-American institutions entered into a process of "reinvention," a process that is typical of the entire American society and history. The visible form and the definitive characteristics remained unchanged, but the spirit and the motivation evolved dramatically. A number of causes determined this transformation.

The end of the War marked the emergence of a new leadership, that of the younger generation of Romanian-Americans, leaders who were born in America or were brought here at a tender age and for whom the New World was their only known reality. These leaders wanted to see the Romanian-American institutions concentrated almost exclusively on solving local problems and committed to build bridges to the larger American society to which they organically belonged.

In the meantime, in those years a great many of Romanian refugees arrived in the New World. They were fortunate enough to escape the communist occupation of Romania and the inferno that followed it. They represented the second major wave of Romanian immigration to America. Like generations of immigrants before them and like generations of immigrants that followed them, they were cornerstones of this country by simultaneously loving it and working toward its improvement. Due to their life experience, they were able to recognize the areas in which the United States excels and areas in which it should improve. Without their life experience, they would have been ignorant of the latter and would have taken the former for granted. In their significant majority, these refugees were politically motivated and animated by fierce anti-Communist sentiments. Many of them who were well educated joined the existing Romanian-American institutions. The combination of

new Romanian-American leadership and anti-communist refugees contributed very much to the transformation of the character of our group. During this period, the communist occupation of Romania and the crimes committed by that nefarious regime made a strong impact on the Romanian-American institutions.

It should be stated that the Romanian-American group was, and for that matter is, not an abstraction nor an "appendix" of Romania. The Romanian-American group is a very real and authentic product of an equally real and authentic historical process. They are distinct group, yet part of the American nation and society. They are distinct, because they preserved certain customs, traditions and the faith of their forefathers. The respect for these traditional and Christian values and the respect for the democratic principles of America determined their relation and their interest in the country of their parents. When those democratic principles, and these traditional and Christian values were viciously attacked by a regime that was contrary to everything the Romanian-Americans stood for, they had no other choice then to refute that regime, to avoid any contacts with it, and to fight it by all means.

At the same time, that situation, paradoxically, also had a positive effect. A historical process was precipitated, in that all Romanian-Americans realized that their institutions were their own and they had to defend them and contribute to their prosperity. Separated from the emotional and psychological burden of the "old country," the Romanian-American institutions were free for the first time in their history to concentrate entirely on themselves and to become fully American institutions. That new psychological independence and organizational freedom from any emotional and political pressures from outside made them also a formidable weapon in fighting communism and injustices that were perpetuated in the country of their ancestors. For them, communism was not an impersonal entity or a faceless ideology, but a hated and personal oppressor. The same evil which tormented their relatives tried to subordinate their institutions. The difference was that under the mighty shield of the American system, the Romanian-Americans had a chance to fight back and to fight freely and successfully. The communists knew very well that fact, and for that reason they opposed so much all the authentic leaders of the Romanian-American group.

The transformation and the changes that occurred in those times are best illustrated by the history of the Romanian Orthodox Episcopate of America.

The case of the late Archbishop Valerian D. Trifa illustrates in the most convincing manner the shams used by the communists and their tools.

Archbishop Valerian D. Trifa was a providential leader who understood the dynamics of the historical process and who acted in accordance with objective reality. During his pastorate, the Romanian Orthodox Episcopate of America was transformed from the condition of a marginal institution to that of a full and

organic part of the American society. Under the wise leadership of Archbishop Valerian, the Romanian Orthodox Episcopate preserved all the beauty of Romanian Orthodoxy and at the same time became an organic part of Orthodox America. Under the leadership of Archbishop Valerian, the Romanian Orthodox Episcopate became the most important Romanian-American institution, itself as a working model worthy to be followed. The example offered by the Romanian Orthodox Episcopate and the inexorable course of history influenced the development of the Romanian-American fraternal system as well.

After the end of WW II, especially in the late fifties and after, it became obvious that the role of the fraternal societies changed very much. They ceased to be a major provider of insurance, and their function as organizer of social life diminished as well. They were by and large in good financial condition with a long and respected history, and their paramount role became that of promoting the identity and the good name of the Romanian-American group. They understood that the most important thing to be preserved was their continuity; and, in this light, it should be noted that the local societies understood sooner than the headquarters the importance of continuity in office, the importance of having a continuity of trusted and experienced leadership. The societies were present in promoting the cultural life of our group and in helping the completion of major projects, new churches, the headquarters of the Union and League, the headquarters of the Valerian D. Trifa Romanian-American Heritage Center, etc. During these years, the societies proved that they were not frail remnants of an irrelevant past, but rather vigorous social bodies ready and able to meet life's challenges. In many cases, the most vital fraternal institutions joined forces with parishes and other societies existing in the same area, creating powerful "clusters" of Romanian-American institutions. It was a clear expression of the "symbiotic" relation which is one of the main characteristics of our group's history. The best example for the above-mentioned phenomenon is the cooperation between "St. George" Cathedral, "United Romanian" Society and "Bucovina" Society from Southfield (Detroit), Michigan. These three institutions created a "cluster" that became a focal point of the Romanian-American life of Metropolitan Detroit. Together, they were able to accomplish remarkable things. At the same time, each of these institutions preserved its own personality and distinct identity and continued to fulfill its specific duties. However, the dominant feature remains the development of the Romanian-American identity and the organic integration in American life.

In the context mentioned above, the few institutions created under the influence of communist Romania represent an incongruity and an aberration that, paradoxically, prove even more the correctness of the historical course followed by the Romanian-American community in its overwhelming majority.

It is known that after being rejected by the Romanian-Americans, the communists usurpers from Romania with the conscious or unconscious complicity of a few Romanian-Americans, created a number of "parallel" institutions, religious and fraternal. In this, it was so easy to recognize a typical and nauseating communist tactic: the attempt to create subversion and replace what was legitimate and historical tradition with imposture and fraud. Those communist contraptions were able to exercise a limited and dubious amount of emotional blackmail, and they lingered with a fistful of members in a rather moribund condition as long as the communist authorities pumped them with funds and ideological motivation. But their artificial and fraudulent character became strikingly obvious after December, 1989. Today they still try to divert and abate the peaceful, inexorable and majestic development of our community. They still act according to obsolete patterns. Those "parallel" institutions are but unholy relics, rotting dinosaurs of the "cold war" era. To ponder or even to listen to the shams concocted by individuals associated directly or indirectly with those "parallel" institutions would be a blunder and would amount to creating victors of those who totally, unequivocally and in a humiliating manner lost their war. History has proved that the Romanian-American institutions chose the correct direction, and we should stay the course.

With regard to the argument that the Romanian-American institutions' future (and especially that of the fraternal societies) is uncertain, especially because a large number of those active are senior citizens, one may argue that today a sizable amount of the voluntary activity in the United States is carried on by retired people. This is due to the socio-economic conditions that developed in the seventies and after that. Furthermore, another somewhat similar situation should be remembered. In the sixties, the atheistic authorities of the late Soviet Union in a very triumphalistic manner heralded the "demise" of the Orthodox Church on account of the old age of those who attended the Divine Services. When those authorities very ominously asked, "What will happen when this generation of old people will pass away?", the answer was: "There will be another generation of old people." History proved that the proclamation or the rumors about the "demise" of the Orthodox Church were (in the words of Mark Twain) "greatly exaggerated." The same answer can be given in regard to the future of the Romanian-American institutions. ✱

Alexandru Nemoianu
Historian of the "Valerian D. Trifa
Romanian-American Heritage Center"

BE A "FRIEND" OF SOLIA

Send your tax-deductible donation to:
R.O.E.A., PO BOX 185
GRASS LAKE, MI 49240-0185

WORLD CHURCH NEWS

Restructuring of World Council of Churches

Warsaw / New York (Ecumenical News International)—Patriarch Alexei II of Moscow has warned that the continued participation of the Russian Orthodox Church in the World Council of Churches (WCC) will depend on the ecumenical organization's "total reconstruction". "The Russian Orthodox Church has been and remains open to constructive dialogue with Christian denominations, and sees participation in international ecumenical organizations as a mission," the church leader said in an extended interview with a prominent Polish newspaper. "But like most other Orthodox Churches, ours has to react critically to negative tendencies - which must be rejected categorically by Orthodoxy - in the World Council of Churches."

The patriarch's comments follow criticism by many Orthodox churches of the WCC, which has more than 330 member churches, mainly Protestant but also including the leading Orthodox Churches. The Russian Orthodox Church is the WCC's biggest member Church. Many Orthodox leaders have described the WCC's activities as too Protestant, and too heavily influenced by what they believe to be a liberal Western agenda. The issue of Orthodox participation in the WCC is further complicated by the campaigning of many arch-conservatives within the Russian and other Orthodox Churches for all ties with ecumenical bodies to be cut. The Orthodox leadership has generally tried to resist such extreme views, preferring a policy of constructive criticism of the WCC. Last year, the Georgian Orthodox Church announced that it was withdrawing from membership in the WCC, and earlier this year, the Bulgarian Orthodox Church announced that it would leave the WCC.

Patriarch Alexei said in the interview that "important theological principles and moral injunctions" had been discarded by "certain Protestant confessions" which had imposed their "altered principles" on other member Churches through "mass propaganda". "This is possible because extreme liberals, without representing the majority of Christians, have gained a dominant position," the patriarch said. "All of this has forced us to demand a total reconstruction of the World Council of Churches, so that the Orthodox Churches' opposition to such practices can be acknowledged. We are making our future participation depend on this."

The World Council of Churches is in fact undergoing a restructuring to make the organization more efficient and its operations more transparent. This is part of a process to develop a new "Common Understanding and Vision (CUV)" which emphasizes the WCC's role as "a fellowship of Churches" promoting cooperation between them, rather than its role as an

organization with a wide variety of programmatic activities with little direct involvement by the member Churches. The WCC is also investigating ways to discuss with its Orthodox member Churches means of increasing their participation in the council's activities and responding to their criticisms.

With regard to the WCC's forthcoming assembly in Harare, Zimbabwe in December, a meeting of high level representatives of the 15 self-governing Orthodox Churches recommended that Orthodox Churches take part in the assembly but "express their concerns" about the WCC by not joining in various aspects of the assembly, including worship services and common prayers. Orthodox Churches say that they are particularly concerned about matters such as the use of "inclusive language" in worship and in biblical translations, the visibility of female clergy and issues of human sexuality.

Rift Healed in Bulgarian Orthodox Church

His All Holiness Ecumenical Patriarch Bartholomew of Constantinople chaired a pan-Orthodox convention on September 30 - October 1 that has succeeded in mending a rift between rival factions in the Bulgarian Orthodox Church. Some 30 of the world's Orthodox Christian leaders, including Patriarch Bartholomew and Patriarch Alexei of Russia acknowledged Patriarch Maxim as the legitimate head of the Bulgarian Orthodox Church.

Bulgaria's Orthodox Church, like Orthodox Christian Churches in several post-communist states, was divided into supporters of the traditional leader and dissenters who followed a rival patriarch named Pimen. The former followers of Pimen hailed the outcome of the meeting, terming it "the end of the schism." Followers of Patriarch Maxim have been saying he is the only legitimate head of the Church, but dissenters have said that he was appointed, not elected in 1971 by then communist dictator Todor Zhivkov. The dissenters chose Pimen in July 1996.

Officials from Patriarch Maxim's Holy Synod then excommunicated backers of Pimen, declaring them anathema, which in the Eastern Orthodox Church is usually a final and irrevocable act. During the two-day meeting, which ended October 1, the clergymen from Pimen's synod repented before the council and their clerical ranks were restored. The top Orthodox leaders again confirmed Patriarch Maxim as the legitimate head of the Bulgarian Orthodox Church.

Orthodox Christianity has been in Bulgaria for 11 centuries and the Bulgarian Orthodox has survived hundreds of centuries of Turkish domination and decades of atheistic communism. The Orthodox Church's influence has strongly revived among the 8.5 million people in the Balkan state after the fall of communism in 1989; but the Church's role has been undermined by the ongoing rift between the two factions.

Cont. on page 7

DOREC VISIT TO EASTERN DISTRICT

Representatives of DOREC meet with students, parents and teachers at St. George Church in Toronto.

The week of September 3 to 13, the Department of Religious Education of Canada (DOREC) sent Dr. Eleanor Bujea and Dr. John Bujea to meet with parish priests, religious education teachers and parents to discuss church school programs in their parishes.

In Montreal we found Rev. Fr. Dr. Cezar Vasiliu, our gracious hosts, with a well-started religious education program. On Saturday we met with eighteen interested individuals, made short presentations and had a question and answer period. Interest was shown in the resource materials available for church school teachers. At present the parish is using Romanian language materials and a rented facility where space is at a premium. The parish has started on a fund-raising church-building program; hopefully they will be able to have their own church in a few years.

Our next stop was Ottawa where we were taken to the rented church to speak to about 20 teachers and parents. This was our first meeting with Rev. Fr. Gabriel and Preoteasa Claudia Curpene. After our presentations there were questions about how to find space to hold a church school. There was great interest in starting a school and several prospective teachers were identified. The parish is actively working toward finding solutions to their problems.

The third stop was London and the newly-purchased church on Adelaide Street. There we met with Rev. Fr. Dumitru Paun and Preoteasa Gladiola. We met with the prospective teachers and because no church school was in progress we spoke of the need to start a school immediately. We spoke of the need for a church school, the time, the place, the curriculum, the teachers reference materials and other topics which were brought forward by the teachers. The outcome of the meeting was the decision of the teachers to invite the parents to meet with us the following evening to hear a presentation and to register students after the

Cont. on page 9

ATTENTION PARISH COUNCILS

REMINDER

Delegates to the Annual
Episcopate Church Congress
are to be elected in January 1999
for the 2 year period (1999-2000).

World News *Cont. from page 6*

National Clergy Meeting in Albania

At a recent national meeting of Orthodox Clergy in Albania, of the 100 clergy in attendance, 92 were ordained since 1992, and the remainder before 1967. When the Church was given the right to function in 1991, only 22 clergy had survived the communist era; of these, only 5 are still living. Of the 96 priests ordained since 1992, 92 have finished 3 years of training and education.

Xenophontos Monastery Celebrates 1,000 Years

The Xenophontos Monastery on the monastic peninsula of Mount Athos in northern Greece, celebrated its 1,000th anniversary on October 24-25. Attendees for the celebration included Ecumenical Patriarch Bartholomew, Hellenic Republic President Stephanopoulos and Prime Minister Costas Simitis.

Synaxis of Hierarchs of Ecumenical Patriarchate

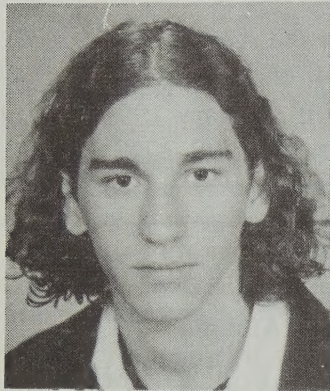
Between August 29-31, 1998, the Holy Synaxis of the Hierarchs of the Ecumenical Patriarchate took place under the presidency of His All Holiness Ecumenical Patriarch Bartholomew. The central theme of the Synaxis was "Orthodox in Full Awareness." Detailed addresses were offered on topics tangential to this central theme, namely: "Secularization as a Reality and as a Threat to Contemporary Orthodoxy"; "Rejectable Foreign and Heterodox Incursions of Practices and Ideas in the Orthodox Domain"; "The Ecumenicity of Orthodoxy as a Contemporary Way of Life"; and "The Challenges of the Metaphysical Experiences Outside Orthodoxy and the Orthodox Response." Extensive discussions among the hierarchs who participated in the Synaxis were conducted on each address. These discussions helped formulate their appreciation, views and thoughts on the matters discussed, especially in light of the approaching third millennium after Christ and the necessity of bearing witness, disseminating the message, and spreading the saving truth of Orthodoxy to all its faithful and to non-Orthodox alike. ✱

GOLDY & GHEBHARDT SCHOLARSHIP RECIPIENTS

The Episcopate Office is pleased to announce the recipients of the 1998 Dumitru Goldy-Gemu & Alexander O. Ghebhardt Scholarships for students pursuing undergraduate degrees. Besides all the necessary forms, documents and recommendations, each applicant writes an essay entitled: "How My Romanian Heritage Helps Make Me a Better American." Each recipient receives a \$1,000.00 award.

GOLDY RECIPIENTS

Gregory Gheorghiu

son of Vasile Gheorghiu and Dr. Sanda Constantinidi of Greenville, Pennsylvania, is a first year student at Oberlin College, Oberlin, Ohio, where he will pursue a Liberal Arts education. Greg was graduated at the top of his class from Greenville High School in June, where he pursued the school's honor curriculum and distinguished himself in writing, music, poetry, theater, drawing, painting and languages. Greg was accepted to the elite Pennsylvania Governor's School of Art for his creative writing and was inducted into the German and Thespian Honor Societies. He also spent four summers at the Center for Talented Youth at Dickinson College where he took advantage of the opportunity to write jazz and pop music for both guitar and piano. His guidance counselor remarks that: "Greg's creativity and complete understanding of all areas is appreciated by faculty and students alike. Greg is one of the best students I've known in my thirty years of counseling." Greg has been a faithful member of Holy Cross Church in Hermitage, where he served as an altar boy, held various offices in the local AROY chapter, and is a frequent participant in the sacramental liturgical life. In his essay, Greg states: "My Romanian heritage has played an enormous part in sparking my passion for art while rendering me open-minded in a largely narrow-minded American culture."

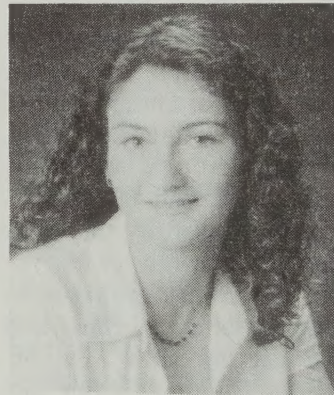

Teodor Vingarzan

son of Teodor and Maria Vingarzan of Romania, completed his high school studies at the Gheorghe Sincai Pedagogic High School in Blaj, Romania, and also studied at the University of Timisoara. Teodor is a student at Wayne State University, Detroit, Michigan, where he is working toward a Bachelor of Music degree with a Michigan Teaching Certificate in preparation for a career as a music teacher. Recommendations from professors at Wayne State speak to his high

academic and musical abilities as well as to his fine character: "Mr. Vingarzan is simply a fine person. He always goes well beyond what is expected of him, and makes the extra effort to do things to their very best." Since arriving in the U.S. in 1995, Teodor has been an active member of Sts. Peter & Paul Church, Dearborn Heights, Michigan. He serves as choir and music director at the parish and takes an active role in all aspects of parish life. In his essay, Teodor writes: "I consider myself very fortunate for my Romanian heritage as a future teacher here in the U.S. Being born and raised in Romania, I've experienced the values of a different society. As a student in Romania & America, I've experienced both teaching systems. . . and when I'll start teaching, I think it will be for the best of my students if I would combine the two strategies. My dream is to have the "Romania Rhapsody", "Hora Staccato", and Balade played with my High School Orchestra in an annual concert specially dedicated to Romanian composers."

GHEBHARDT RECIPIENTS

Delia Dumitrescu

daughter of Gheorghe and Maria Dumitrescu, Livonia, Michigan, was graduated from Livonia Stevenson High School in June with a 4.032 grade point average. At Stevenson, she distinguished herself academically and as an athlete in the following areas and activities: cross country, track, French club, Spirit club, Physics club, Student Council, National Honor Society, Summa Cum Laude Award, Scholar Athlete Award, Detroit Association of Phi Beta Kappa, Tarancuta Romanian Dance Ensemble, Tutor. A member of Sts. Peter & Paul Church, Dearborn Heights, she also participated in the local AROY chapter, the Church School program, as a counselor at Vatra Camps and active in the parish liturgical life. Delia also worked as a volunteer for the United Way, the Wayne County Family Center, and in the Adopt a Senior Citizen Program. During the summer of 1997, Delia was one of 29 high school students selected to work in a four week internship at the Scientific Research Laboratory of Ford Motor Company. Delia entered the University of Michigan, Ann Arbor, in September to pursue a degree in Engineering. In her essay, she states: "It was in Romania that

Cont. on page 9

C.O.R.A. CONFERENCE

WASHINGTON, D.C. — The Congress of Romanian Americans (CORA) held its 4th Annual Conference on October 8-11 in the Nation's Capital. Approximately 50 people participated in the annual conference of this organization which was founded in 1991. Bishop Nathaniel Popp (Chairman) and Armand A. Scala (President) presided over the meeting.

Ambassador Rosapepe of the U.S., Geoana of Romania and Minister Consul Spanu of Moldova participated in the meetings.

Experts on the political, economic and business scenes made presentations to the gathering. These experts included Paul Thomsen, Teodor Stolojan, Dr. Paul Goble, Dr. Dan Nelson and Mark Meyer, JD. A report on the Romanian-American Action Commission was presented by the Center for Strategic and International Studies. A discussion was held about Romania as the featured country in the Smithsonian's annual Folk Life Festival scheduled for next year in Washington. In addition, there was discussion of establishing and constructing a museum with its focus on the victims of Communism.

Plaques of recognition and appreciation were presented to Jonathan Rickert who served seven years cumulatively, as a U.S. Diplomat in Romania, and to Armand Scala, founder of CORA.

Jon Cepoi, a Romanian American leader from California, and Timotei Zivcu, of a Romanian American Baptist community in Northern Virginia, were added to CORA's Board of Directors.

At the meeting, it was agreed that priorities facing CORA should include, but not be limited to:

- Romania's inclusion in NATO
- Improving the image of Romania
- Return of Communist confiscated properties to Romanians
- Encouraging students and other professionals, who have come to the US, to return to Romania to help their country
- Moldova's Transniester, 14th Russian Army and Ilascu problems.

CORA's next meeting will be held in March of 1999.✱

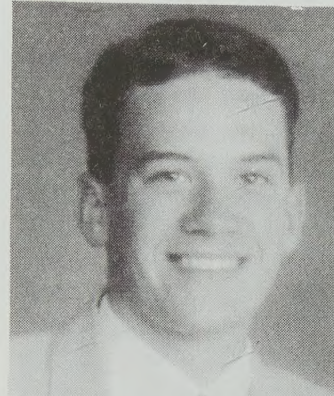
DOREC *Cont. from page 7*

meeting. Because of the short notice only a few parents came, in addition to the teachers, who were also parents. We were also given an opportunity to speak about the church school to the parish council at their meeting the following evening.

The last stop was on Sunday morning in Toronto. We met with a combined group of students, parents and teachers. The students were very attentive to the mini-presentation followed by a "Bible Challenge"; the parents were given a brief presentation on the need for bringing their children to church school; the teachers were informed of available materials in the English and

Goldy/Ghebhardt *Cont. from page 8*

I learned the qualities that make me a good American: respect, hard work, and faith....The most important thing I have received from my Romanian heritage is the Orthodox faith....It has carried me through my integration in the American society and has helped me become a better person. It will remain my moral conscience, support and strength for the rest of my life."

Nicholas Roman, Jr.

Nicholas Roman, Jr., the son of Nicholas and Kathryn Roman, New Bedford, Pennsylvania, was graduated from Wilmington Area High School in 1996, and is presently a third year student at Indiana University of Pennsylvania, Indiana, Pennsylvania, where he is studying Elementary Education. Nicholas grew up in the

Holy Cross Church, Hermitage parish community, where he was an altar server and held various offices in the local AROY chapter. Born in the U.S., with his Romanian descent from his father's side of the family, Nicholas writes the following in his essay: "I am extremely proud of my Romanian background, but I haven't experienced enough Romanian traditions . . . to really understand how it has improved my being an American. But what I can say about my Romanian heritage is that it has brought me, and the rest of my family, to worship at Holy Cross. I strongly believe that it is this worship and this church which have made me a whole better person....Holy Cross has guided me in the right paths in life and has therefore made my American character full of faith and that much better." ✱

Romanian languages, the curriculum, the purposes of the church school and the needs of the students. Following both the meeting and the Banquet, the Church School Director was very busy registering students.

John and I found our trip very rewarding and were of the opinion that the interest in a religious education program for their children grown since our last visit. We look forward to the soon-to-be-formed church schools in London and Ottawa and the growth of the Toronto and Montreal programs.

The need for church school is ever present. The teachers are available and do volunteer their time and their talents. The curriculum is available and permits room for improvement; the parish priests are involved in the programs. What is needed is for the parents to bring their children to church with them so that the teachers may teach them the things they need to know about their faith. We wish all of you, those in the East and the West, the North and the South, God's speed in getting the church school program to a successful beginning this year. Growth is needed and the promise for it is here. ✱

AMBASSADOR ROSAPEPE AND THE ROMANIANS IN CLEVELAND

Ambassador Rosapepe with leaders of the Romanian American community in Cleveland, Ohio

This summer, **Mr. James C. Rosapepe**, Ambassador of the United States of America in Romania, visited the Romanian American Community in Cleveland, Ohio. The high dignitary accepted to visit **St. Mary Romanian Orthodox Church**, the oldest Romanian Orthodox parish in the U.S., where he met with business people and representatives of all Romanian churches in the area. This is the third visit of an American ambassador at this known center of Romanian spirituality and culture.

Mr. George Dobrea, **Mr. Gerald Altieri** and **Mr. Virgil Stanciu** sponsored this visit on behalf of the Cleveland Growth Association. Fr. Remus Grama, the parish's priest, and about 100 participants greeted the distinguished guest. Among them were clergy, doctors, engineers, lawyers, business people and many people of various walks of life from the Cleveland metropolitan area. Among the clergy present were: *Bishop Michael Botean (Catholic Eparchy, in Canton, Ohio)*, *V. Rev. Fr. Vasile Hategan*, *Fr. Andrei Matei (St. Helena Church)*, *Fr. Ioan Gherman (Bis. Ortodoxă Bunavestire, Arhiepiscopia Misionară)* and Baptist pastor, *Titus Mehiț*. In the pleasant ambiance of a warm reception prepared by Mesdames *Jean Dobrea și Pauline Truza*, our guest became familiar with the interests of the community.

After dinner, the Ambassador offered an overview of the present situation in Romania, and then he answered questions from the audience. He expressed optimism that the Romanian people do not want to return to the old state of things in their country and encouraged investments in Romania. After the meet-

D.O.R.E. CONFERENCE IN CLEVELAND

The Department of Religious Education of the Romanian Orthodox Episcopate of America offered once again a successful conference for the Church-School Teachers. Prepared with care by Fr. Ian Pacurar, chairman of D.O.R.E. and Fr. Remus Grama, the parish priest of St. Mary, Cleveland, the conference assembled 18 participants from various parishes. Dr. John Boojamra presented two lectures on "*Raising G-Rated Children in an X-Rated World*" & "*Learning To Love Your Adolescent.*" Mr. Ted Koury of Youngstown joined us once again this year bringing his rich religious items inventory to enhance the day.*

New Book!

ARFORA - 60 YEARS 1938-1998

by Dr. Eleanor Bujea

FIND OUT HOW YOU MADE HISTORY!

Limited Supply. First come, first served.

Hardbound. 287 pages.

Special 1st Edition Price: \$25.00 + \$4.00 postage.

ORDER TODAY

Send your check in the amount of \$29.00

payable to (ROEA) to:

ROEA, PO BOX 185

GRASS LAKE, MI 49240

ing, the guest toured the Romanian Ethnic Art Museum and was honored to receive the Romanian philatelic emission that honored St. Mary's 90th anniversary. *

Fr. Remus Grama

SOLIA NOVEMBER 1998

How To DEAL WITH ABUSIVE PEOPLE

1 Corinthians 4:9-16

by Rev. Fr. Leo Copacia

In this article, I want to share some life experiences and information specifically about the Epistle Lesson of St. Paul to the Corinthians, Chapter 4, Verses 12 & 13, which reads: "When we are reviled, we bless; when we are being persecuted, we endure it; when we are being defamed (slandered or attacked by someone unjustly), we entreat." Of course we know that St. Paul was talking about the trials and tribulations of the first Apostles and Christians.

But, guess what? This kind of thing is still happening even today to many decent, God-fearing and loving Orthodox Christians. This begs an answer to this declaration that I have just made to you, and that is this: How do we treat those people who have hurt us, I mean really hurt us, in the things that they have said or written about us which have no foundation and are absolutely untrue?

As an example, let's say that there are people who say false things about their priests, employees and workers of the church, a neighbor or friend who has spread false, ugly and demeaning rumors about us. How are we as Orthodox Christians to treat such people?

In my youth, I used to deal with such people by fighting fire with fire, like the old proverb states. Counter force with force, meet spite with spite, hatred with hatred, revenge with revenge, an eye for an eye. Then one day, a fellow priest and friend whom I respect, straightened me out about my priesthood and this subject. Coincidentally, he suggested I read this Epistle Lesson of St. Paul to the Corinthians which really put me straight and reminded me of my priestly vows when I am confronted or have to deal with such people.

For you see, St. Paul knew a better way to handle this kind of deep hurt, anger and frustrating situation and which I will now once again repeat for you to remember. He said when men revile you or hate you and say all kinds of evil things about you, we bless; when persecuted, we endure; when we are slandered and people say all kinds of false things about us, we try to conciliate and forgive the hurt. In summary, never stoop down to the level of people who do such things.

The reason I say this is because if you stoop to the level of such a hateful person, the level of someone

who abuses, who is cruel and who says unkind or false things about you, we must take a moment and meditate, listen and remember what our Lord and Savior Jesus Christ meant when He said, "Do not repay evil for evil, because it cheapens you." What Jesus is telling us is to not get down in the pig sty and wallow around in the mud with that kind of person who does and says cruel, unkind and un-Christian things.

Here are some other things that our Lord and Savior Jesus Christ has to say about handling these kinds of vile situations which apply directly to us. May I suggest to you that while this is not easy to do, we must all try to do this if we are to achieve the standard of being a good and decent Christian.

The first thing Jesus says to us is to fight evil with good. The second thing he says is to fight your enemy with love and prayer. That means, pray for them, even if they are mean and vicious. When you think about such people, it would be safe to assume that many of them have deep-rooted psychological problems. Consequently, because they can't keep those feelings inside of them, the easiest way for them to deal with their feelings is to spread this poison to other usually good and decent Christian people.

If you were to ask me to summarize the crux of this sermon, I would have to say that this advice from Jesus is the very foundation of our Orthodox Christian Faith: "Love your enemy and do good and pray for them." This is God's way.

Do you know who are really the big people in this world? They are the ones who have a great deal of self esteem and who are so committed to the word of God that they are able to take an injurious and humiliating remark or personal slander, without coming back to fight or answer with another unkind and abusive remark. These are really the big people who don't think of themselves as judge, jury or executioner; because you see, these people are true Orthodox Christians. They think like Christians, they act like Christians and they have great respect for God who is righteous and just and ready to hear and forgive.

I would like you to think about this Epistle lesson and how very important and topical it is for our own time. I don't care if it was written 2,000 years ago, for you see everything in Holy Scripture is timeless. We as Christians have a charge as long as we live, priest and laity alike. This charge is to try and achieve a higher attitude of love towards each other. When we get angry and begin hating each other, we become like the brute or bully we remember from our school days. But when we fight fire with the water of love and forgiveness, everyone will know that we have been in the company of Jesus Christ.

When reviled, we bless. When persecuted, we endure. When slandered, we try to conciliate and forgive. All of these thoughts have been examined and made, in the name of the Father, Son and Holy Spirit. Amen. ✱

HIERARCHAL SCHEDULE

September 5. Grass Lake, MI. Vatra Romaneasca. Hram celebration. Divine Liturgy. Dedication of new Bota Administrative Building. ARFORA Board Meeting.

September 6. Rives Junction, MI. Dormition Monastery. Divine Liturgy.

September 13. Rives Junction, MI. Dormition Monastery. Divine Liturgy.

September 18-20. Grass Lake, MI. Vatra Romaneasca. Preotese Retreat.

September 25-27. Merrillville, IN. Descent Holy Spirit. Friday evening, Episcopate Council Meeting (Part I). Saturday, Episcopate Council Meeting (Part II). Evening, Vespers and Reception. Sunday, Divine Liturgy & Banquet in celebration of parish's 90th Anniversary.

September 28. Westland, MI. Sts. Constantine & Helen Greek Orthodox Church. Lecture for the Orthodox Christian Women of Michigan.

October 1-4. Regina, Fort Qu'Appelle, Saskatchewan. Friday, Ft. Qu'Appelle, meeting with parishioners from Assiniboia. Orthodox Centre Executive meeting. Joint Session of Orthodox Christian Centre and Deanery. Saturday, Orthodox Brotherhood of Canada Annual Conference at St. George, Regina. Sunday, St. George, Regina, Divine Liturgy, Banquet.

October 8-10. Washington, D.C. Thursday, Friday, Saturday, Annual C.O.R.A. Meeting. Saturday afternoon, Holy Cross, Alexandria, Virginia, Blessing of iconography. Saturday evening, St. Mary, Falls Church, Virginia, Great Vespers and Question / Answer session. Sunday, St. Mary, Divine Liturgy, Banquet in celebration of parish's 10th Anniversary. ✱

POFTĂ BUNĂ COOKBOOK

Xth Edition

New Easy to Read Laser Printing

ORDER NOW!

Get your gifts for Christmas and all other gift occasions.

Price will increase in January due to postage increase.

ORDER

_____ copies of POFȚĂ BUNĂ
@ \$10.00 each (U.S. funds only)

Total \$ _____

Make check payable to:
St. Mary's Society, c/o Marie Sandru
3097 W. 230TH ST.
NORTH OLMSTED, OH 44070

Name _____

Address _____

City _____ State _____ Zip _____

CLERGY CHANGES

Barr, Rev. Fr. Romulus, is appointed to the office of Parish Priest of St. Mary Church, Portland, Oregon, effective September 15, 1998.

Crisan, Rev. Fr. Liviu, is temporarily assigned to the St. Mary Church, Portland, Oregon, on August 17, 1998, effective September 6 to September 13, 1998.

Marioncu, V. Rev. Fr. Nicolae, is released from the office of Parish Priest of Sts. Peter & Paul, Flintoft, SK and Descent of the Holy Spirit, Assiniboia, SK, effective November 1, 1998; and, is released to the Diocese of Washington effective November 1, 1998.

Oprea, Rev. Fr. Marin, is released from his duties as Parish Priest of St. Mary Church, Portland, Oregon, August 17, 1998, effective September 6, 1998, and remains available for assignment by the Pacific Coast Dean. ✱

WORSHIP, FELLOWSHIP, AND FUN

St. Mary's Church School Canoe Trip

Keeping our children together and teaching them to pray, work and enjoy life in the Lord, is a constant objective at St. Mary's Church in Cleveland.

Before the beginning of the 1998-1999 Church School, the Parents Club of St. Mary's and the Parish Council kicked in funds and necessary human resources to assist Fr. Remus Grama in a fun-filled trip with the Church School children.

Through the assistance of Tom Radu, Council President, and John Carge, Parents Club President, and with the help of many other loving parents, 55 young people embarked on a Canoe Trip at Mohican Valley, close to Columbus, Ohio. We enjoyed the sing-along in the bus, and the two hours of splashing and adventure on the river, especially the warmth of a cook-out prepared with love by Nick and Marie Avramaut.

Though this time Father Grama was not turned upside down in the canoe, the bonding which we experienced as a church family will remain unforgettable, and the memory of the delicious S'Mores dessert also call us to repeat such fun-filled moments ... s'more and ... more! ✱

In the festival of the entrance of Mary into the temple, we have seen how Christ's mother is continuously hymned as the "living temple of the holy glory of Christ our God." She is praised as the "living ark which contained the Word which cannot be contained." She is glorified as "the temple that is to hold God," consecrated by the Spirit to be the "dwelling place of the Almighty." She enters the Holy of Holies to become herself the "animated Holy of Holies," the one in whom Christ is formed, thereby making her, and everyone who is one with her in faith, the "abode of heaven."

O Most-holy One, honored far above the heavens, you are both temple and palace, you are dedicated in the temple of God to be prepared as the divine dwelling place of His coming. Let us praise the glorious entrance of the Theotokos in songs, for today she is prophetically offered in the temple as a precious gift, being herself the temple of God. (*Matins of the feast*)

This is the meaning of Christmas, which is the meaning of life itself: Christ in us and we in Christ, God with us and we with God.

We are all made to be living temples of God. We are all created to be dwelling places of His glory. We are all fashioned in His image and likeness to be abodes of His presence. The first Christian martyr, the protodeacon Stephen, whose memory is celebrated on the third day of Christmas, was killed for proclaiming this marvel when he bore witness that "the Most High does not dwell in houses made with hands." For this, like Jesus Himself, he was accused of planning the destruction of the earthly temple at Jerusalem (Acts 7:48; 6:14). The apostle Paul proclaims this same doctrine clearly and without equivocation when he writes to the Corinthians and to us that "we are God's fellow workers; you are God's field, God's building" (1 Cor 3:9).

Do you not know that you are God's temple and that God's Spirit dwells in you? If any one destroys God's temple, God will destroy Him. For God's temple is holy, and that temple you are (1 Cor 3:16-17).

This same teaching is found in the apostle's letter to the Ephesians (2:18-22) as the confirmation of the words of Jesus recorded in St John's gospel, that "if a man loves Me, he will keep My word, and My Father will love him, and We will come to him and make Our home with him" (Jn 14:23).

Jesus Christ, the Son, Word, and Image of God, is physically and spiritually formed in the body of Mary so that He might be formed in us as well (see Gal 4:19). **This is the meaning of Christmas, which is the meaning of life itself: Christ in us and we in Christ, God with us and we with God.** The Spirit in our hearts so that the Spirit can flow out from us, sanctifying the

THEY'RE HERE!

Only \$15.00 (including shipping)

Pick up your copy now

Get them while supply lasts

P.S. Buy 2 or 3 or more ... They make great gifts!

Send your check to:

ARFORA

c/o Louise Gibb

837 Lynita Dr.

Brookfield, OH 44403

Phone: (330) 448-6939

world around us. This is not mere symbolism, the high-blown language of the liturgy and the scriptures. This is serious business. It is a matter of life and death. For we are either the living vessels of God—"earthen vessels" to be sure, to show, as the apostle again affirms, that "the transcendent power belongs to God and not to us" (2 Cor 4:7) — or we are, to use the apostle's language once more, "vessels of wrath" to be destroyed in our wickedness by God's righteous glory (Rom 9:22).

As we go the way of the Winter Pascha, the choice placed before us is clear. We can follow the "narrow way" that leads to life, or we can go on the "broad way" that leads to destruction (Mt 7:13-14). We can, like Mary, cleave to the Lord and become His dwelling place in the Spirit. Or, we can through immorality and sin choose the death of the nothingness which we are, unless the Lord Himself lives within us. "But he who is united to the Lord becomes one spirit with Him" (1 Cor 6:17).

Cont. on page 14

PROTECTION PARISH 10TH ANNIVERSARY

His Grace, Bishop NATHANIEL (center) with Fr. Alexander Webster, faithful parishioners of Protection Parish, Fall Church, Virginia and visiting clergy.

His Grace, Bishop NATHANIEL celebrated the Hierarchal Divine Liturgy on the occasion of the 10th Anniversary of Protection of the Holy Mother of God Church (St. Mary) in Falls Church, Virginia (a Washington, D.C. suburb) on October 11, 1998. The occasion also recognized the 10th Anniversary of Rev. Father Alexander F.C. Webster's pastorship of the parish.

The festivities began Saturday night with Great Vespers followed by a light meal and a "question and answer" opportunity for the parishioners and the Bishop. The Divine Liturgy and a memorial service for the deceased members of the parish on Sunday was followed by a delicious dinner prepared by the Ladies Auxiliary. The meal included roasted chicken (+Leona Barbu's recipe), mititei and sarmale with homemade appetizers and pastries.

Armand Scala, Parish Council President, introduced the nine founding families of the church community back 11 years ago and then the first official members of the formally recognized parish by the Episcopate in 1988. Fr. Alexander recognized leaders of the Sunday School, the Choir, the Evangelization Group; and, they in turn recognized their staff and members.

In his remarks, His Grace recognized the elements that were obviously present and working hard to bring about the birth and growth of the parish, resulting in the celebration of its 10th Anniversary.

The parish purchased the church and parish home two years ago. Consecration of the church is now scheduled for March 1999. ✱-

PREOTESE RETREAT — 1998

The Sisterhood of Martha & Mary, the organization of Preotese of the Romanian Episcopate, enjoyed a retreat at the Vatra on the weekend of September 18-20. In attendance were (L-R): Preotese Nicole Mitescu, Betty Limbeson, Mary Ellen Rosco, Janene Wey, Nicoleta Oancea & Lillian Lupu.

Meditations *Cont. from page 13*

Let the heavens above greatly rejoice And let the clouds pour down gladness today at the mighty acts of our God, exceedingly marvelous. For behold, the "Gate facing the East" is born according to the promise from a fruitless and barren womb, and is dedicated to God as His dwelling, led this day into the temple as an offering most pure. Let David greatly rejoice, striking his harp: "Virgins," he said, "shall be led with the queen" into the tabernacle of God, His place of propitiation, there to be raised to become the dwelling place of Him who was begotten of the Father without change before all ages for the salvation of the world. (*Vespers of the feast. The title "Gate facing the East" is ascribed by the liturgy to Mary because the Glory of the Lord entered through this gate of the Jerusalem temple, which then was forever sealed so that no mere mortal could pass there, thus symbolizing the unique birth of the Son of God from His ever-virgin mother. See Ezek 43:1-5, 44:1-4.*)

The preceding meditations were excerpted from the book, *The Winter Pascha*, by V. Rev. Fr. Thomas Hopko, SVS Seminary Press, 1984. Call 1-800-204-2665 to order.

PARISH REGISTER

BAPTISMS

Baltat, Isabel Ioana, daughter of Horatiu & Antonela Baltat, London, ON. St. John, Kitchener, ON. Godparents: Adrian & Carmen Ciulei.

Berceanu, Daniel, son of Marian & Nicoleta Berceanu, Orangeville, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Sorin & Ioana Corlaci.

Ciorogariu-Ivan, Anna Maria, daughter of Dorin & Daniela Ciorogariu-Ivan, Calgary, AB. St. Mary, Calgary, AB. Godparents: Florin & Alexandra Todea.

Crisan, Brandon Gabriel, son of Daniel & Daniella Crisan, Middleburg Heights, OH. St. Mary, Cleveland, OH. Godparents: Savu & Lucia Dragos.

Dorosan, Nicholas Gregory, son of Valentin & Mirela Dorosan, Chicago, IL. Holy Nativity, Chicago, IL. Godparents: Vasile & Ecaterina Mois.

Dumba, Kyle Michael, son of Charles & Treena Dumba, Regina, SK. St. George, Regina, SK. Godparent: Louise Dumba.

Ene, Diana Antoaneta, daughter of +Aronel & Alexandrina Ene, Lakewood, OH. St. Mary, Cleveland, OH. Godparents: Mircea & Corina Rosiuta.

Flechtenmacher, Ingrid Richard Francoise, daughter of Ioan & Cristiana Flechtenmacher, Chicago, IL. Holy Nativity, Chicago, IL. Godparents: Octavian & Stela Cojan.

Ghebenei, Diana, daughter of Remus & Cristina Ghebenei, Chicago, IL. Holy Nativity, Chicago, IL. Godparents: Marius & Vera Birna.

Gheorghe, Patrick Vlad, son of Teodor & Emilia Gheorghe, Warren, MI. Descent Holy Spirit, Warren, MI. Godparents: Robert Allshouse & Ileana Profescu.

Haiducu, Rachel Diane, daughter of Liviu & Kimberly Haiducu, Indianapolis, IN. Sts. Constantine & Elena, Indianapolis, IN. Godparent: Maria Haiducu.

Holt, Derin Blakelee, son of Dennis & Lori Holt, Aliquippa, PA. St. Elias, Ellwood City, PA. Godparent: Micah Jinar West.

Hook, Jessica Nicole, daughter of Mark & Pamela Hook, Westlake, OH. St. Mary, Cleveland, OH. Godparents: John & Karen Carge.

Iliescu, Ada Maria, daughter of Petre & Vasilica Iliescu, Deep River, Ontario. St. George, Toronto, ON. Godparents: Virgil & Viorica Coza.

Iorga, Emanuela, daughter of Marin & Gabriela Iorga, Montreal, PQ. St. Nicholas, Montreal, PQ. Godparents: Theodor & Margareta Popescu.

Iorga, Stephanie Paula, daughter of Silviu & Mihaela Iorga, Toronto, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Ilie & Elena Puscas.

Janikic, Andrew Daniel, son of Daniel & Georgeta Janikic, Troy, MI. Descent Holy Spirit, Warren, MI. Godparents: Traian & Doina Miosku.

Lohan, Anthony Vasile, son of Vasile & Liliana Lohan, Chicago, IL. Holy Nativity, Chicago, IL. Godparents: Gheorghe, Maria & Daniela Mois.

Lucaciu, George Daniel, son of Aurel & Mariana Lucaciu, Chicago, IL. Holy Nativity, Chicago, IL. Godparents:

Vasile & Anamaria Totorovici.

Lupsan, Matthew Alex, son of Mircea & Adriana Lupsan, Livonia, MI. Descent Holy Spirit, Warren, MI. Godparents: Dinu Moraru & Angela Tosa.

McArthur, Sherese Faith, daughter of Trevor & Monica McArthur, Regina, SK. St. George, Regina, SK. Godparent: Linnett, Moldovan.

Miclau, Katherine Rebecca, daughter of Theodore & Kirsten Miclau, San Francisco, CA. St. Mary, Cleveland, OH. Godparent: Michael C. Miclau.

Mihailescu, Gheorghe Christopher, son of Gheorghe & Cristina Mihailescu, Toronto, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Mircea & Dana Ghioca.

Mihailescu, Stephanie Ann, daughter of Gheorghe & Cristina Mihailescu, Toronto, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Mircea & Dana Ghioca.

Mihailov, Jack Daniel, son of George & Jacqueline Mihailov, Kitchener, ON. St. John, Kitchener, ON. Godparents: Peter & Kim Kampian.

Mindru, Carina Cassandra, daughter of Horatiu & Antoanela Mindru, Mississauga, ON. St. George, Toronto, ON. Godparent: Calin Mihis.

Murphy, Matthias John, son of Max & Jacquelyn Murphy, Indianapolis, IN. Sts. Constantine & Elena, Indianapolis, IN. Godparents: Frank & Jane Weiner.

Negrus, Emma Nicole, daughter of Andrei & Denise Negrus, Dearborn Heights, MI. Descent Holy Spirit, Warren, MI. Godparents: Samuil & Rusalina Mincu.

Niculescu, Vlad Adrian, son of Dorel & Olga Niculescu, Montreal, PQ. St. Nicholas, Montreal, PQ. Godparents: Pompiliu & Madalina Dragomirescu.

Oiegar, Candace Christine, daughter of Sorin & Nichole Oiegar, Etobicoke, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Florin & Grace Oiegar.

Phillips, Amanda Nicole, daughter of Gregory & Paula Phillips, Cleveland, OH. St. Mary, Cleveland, OH. Godparents: Daniel & Corina Phillips.

Preisman, Barbra, daughter of Oleg & Eugenia Preisman, Richmond Hill, ON. St. George, Toronto, ON. Godparent: Valter Brie.

Preisman, Steven, son of Oleg & Eugenia Preisman, Richmond Hill, ON. St. George, Toronto, ON. Godparent: Niculina Brie.

Puscas, Phillip, son of Viorel & Melania Puscas, Lombard, IL. Holy Nativity, Chicago, IL. Godparents: Mircea & Laura Radu.

Roos, Aaron Tristan, son of Gary & Nancy Roos, Medina, OH. Presentation, Fairlawn, OH. Godparents: Nathan & Rebecca Blice.

San-Marina, Alexandru, son of Andrei & Corina San-Marina, Weston, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Viorel & Laurie Pacala.

Stancescu, Denise Emilia, daughter of Adrian & Valentina Stancescu, Willowdale, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Emil & Emilia Boerescu.

Topor, Mihaela Melissa, daughter of Gheorghe Stefanuca & Veronica Topor, Toronto, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Petru & Creguta Dalea.

Cont. on page 16

Register

Cont. from page 15

Virka, Kyle Mathew, son of Sean & Katarina Virka, Kitchener, ON. St. John, Kitchener, ON. Godparents: Damaschin & Dori Ninku.

Zablo, Elyssa Katrina, daughter of Steven & Laura Zablo, Akron, OH. Presentation, Fairlawn, OH. Godparents: David Zablo & Kathleen Kalugar.

Zimbru, Stephanie, daughter of Marinel & Daniela Zimbru, Chicago, IL. Holy Nativity, Chicago, IL. Godparents: Stefan & Cristina Onica.

MARRIAGES

Biris, Ioan and Johanna A. Garcia, Montreal, PQ. St. Nicholas, Montreal, PQ. Godparents: Liviu Kaufman & Oana Costachescu.

Bucur, Mihai D. and Marielen A. Dutulescu, Dorval, PQ. St. Nicholas, Montreal, PQ. Godparents: Aurel Onu & Doina Clontea.

Cotfas, Petru and Elena Blaga, Cleveland, OH. St. Mary, Cleveland, OH. Godparents: Cornel & Alina Vaduva.

Hasiu, Paul A. and Alexandra A. Boia, Kitchener, ON. St. John, Kitchener, ON. Godparents: Constantin & Alexandra Brudiu.

Heylock, Scott T. and Svetlana V. Carroll, Fairlawn, OH. Presentation, Fairlawn, OH. Godparent: Alexandra B. Klintworth.

Ilcus, Joseph V. and Anne K. Louis, Boca Raton, FL. Presentation, Fairlawn, OH. Godparents: Alexander & Codruta Boldis.

Mocanu, Ovidiu M. and Andrea O. Sarbu, Cleveland, OH. St. Mary, Cleveland, OH. Godparents: Horia & Catalina Negulescu.

Petre, Viorel G. and Elena Ilica, Scarborough, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Laurentiu & Doina Popescu.

Pfeifer, Peter and Andreea Gociman, Skokie, IL. Holy Nativity, Chicago, IL. Godparents: Gerald & Linda Lewis.

Rosu, Dejan and Pamela L. Martz, Listowel, ON. St. John, Kitchener, ON. Godparents: Stevan Rosu & Maria Predic.

Shkolnik, Andrew B. and Cynthia M. Barb, Uniontown, OH. Presentation, Fairlawn, OH. Godparents: Wayne & Lenora Wright.

Wilson, Edward W. and Julie A. Terhesh, Mogadore, OH. Presentation, Fairlawn, OH. Godparents: Edwin & Maria Waterhouse.

Zablo, Steven Nicholas and Laura A. Schuerger, Akron, OH. Presentation, Fairlawn, OH. Godparents: David Zablo & Kathleen Kalugar.

DECEASED

Carstea, Stephen N., 47. Sts. Peter & Paul, Dearborn Heights, MI.

Dumineca, Roxa R., 87. Descent Holy Spirit, Elkins Park, PA.

Ghigu, Francisc A., 71. St. Dumitru, New York, NY.

Lazoran, Irene, 88. Presentation, Fairlawn, OH.

Paler, James E., 52. St. Mary, Cleveland, OH.

Schiopu, Maria, 70. St. George, Toronto, ON.

Topola, Alex G., 83. Descent Holy Spirit, Assiniboia, SK.

Zamfirescu, Stefan, 86. St. George, Toronto, ON.

FINANCIAL REPORT

EPISCOPATE SUPPORTERS

Anita Constant, Chicago, IL	\$1,000.00
M/M Paul D. Bangert, Indianapolis, IN	\$500.00
Metropolitan THEODOSIUS, Syosset, NY	\$100.00
Rodica Alexandrescu, New York, NY	\$100.00
Dr/M David J. Barsan, Silver Lake, OH	\$100.00
Dr/M Nelu Cristof, Northville, MI	\$100.00
Michael Moser, Massillon, OH	\$100.00
M/M Phil Paranuik, Regina, SK	\$100.00
Sandra Popescu, Rancho Santa Fe, CA	\$100.00
M/M George S. Ross, Schererville, IN	\$100.00
Laurian Talnariu, Scarboro, ON	\$100.00
Constance Trollan, Juneau, AK	\$100.00
M/M John Vilcu, Griffin, SK	\$100.00
M/M John Roscoe, Regina, SK	\$50.00
Nick Sandru, Jr., Canton, OH	\$50.00
Constantina Sinzianu, Rochester, MN	\$50.00
M/M Robert F. Merchant, Griffith, IN	\$40.00
Fr. & Ps. Romey Rosco, Dearborn Hts., MI	\$30.00
M/M George Nenson, Regina, SK	\$34.00
Kevin & Maxine Sanderson, Regina, SK	\$31.35
M/M Peter J. Gaber, Roblin, MB	\$30.00
M/M David P. Salanty, Strongsville, OH	\$30.00
Fr. & Ps. George Treff, Canton, OH	\$25.00
Bia & Van Michaels, Fairfield, CT	\$25.00
M/M George Bursan, Cuyahoga Falls, OH	\$25.00
Dorothy Bodnar, Warren, MI	\$25.00
M/M Euene Widican, Akron, OH	\$25.00
Helen F. Popa, Youngstown, OH	\$20.00

GENERAL DONATIONS

International ARFORA	\$2,349.08
(New Washers & Dryers)	
Midwest Clergy Wives Retreat	\$200.00
Psa. Nicole Mitescu, Claremont, CA	\$200.00
(Camp Vatra Donation)	
Psa. Betty J. Limbeson, Laguna Hills, CA	\$26.00
(St. Mary Chapel)	
Helen Muntean, Troy, MI	\$20.00
(Hram Day - St. Mary Chapel)	

MEMORIALS

Iuliana Campean, Grosse Pointe Park, MI	\$20.00
(IMO Valentina Cornea)	

EPISCOPATE DUES

Sts. Constantin & Elena, Indianapolis, IN	\$169.83
---	----------

VATRA 60TH ANNIVERSARY

M/M George S. Ross, Schererville, IN	\$60.00
--	---------

TROITZA FUND

Gloria Vuici-Smith, Grosse Pointe Woods, MI	\$500.00
(IMO Violet Vuici)	
M/M Cornell Cotosman, Addison, IL	\$100.00
John Santeiu Jr., Garden City, MI	\$100.00
John & Marie George, Regina, SK	\$50.00
John P. Kish, N. Olmsted, OH	\$25.00
(IMO father, John Kish)	
M/M James Sandu, Lawrenceville, GA	\$30.00

MISSION FUND

Anonymous	\$160.00
-----------------	----------

DECEMBER ISSUE DEADLINE

November 13

SOBORUL SF. ARHANGHELI MIHAIL ȘI GAVRIIL

Universul, pe care Dumnezeu L-a creat pentru ca omul să trăiască în el, și care, fără prezența omului s'ar dovedi lipsit de sens este cu mult mai complex decât credem noi, depășind nu numai datele și informațiile, sărăcăcioase și incomplete de altfel, pe care le deținem despre el, ci chiar și puterea noastră de imaginație. A ne rezuma doar la o înțelegere a lui strict materialistă, a crede că el se restrânge doar la ceea ce ne vine prin simțuri, nu înseamnă altceva decât a-i sărăci conținutul și înțelesurile pentru că orice s'ar spune, el este mult mai complex, complexitate pe care omul, deși o intuiește nu o poate însă explica doar prin propriile sale puteri.

În accepțiunea sa biblică, prin lume se înțelege atât creația sub aspectul său văzut, material, finită ca extensiune, infinită doar în modul în care noi o percepem, cât și partea sa nevăzută, spirituală, care îi este complementară și împreună cu care alcătuiește un singur tot organic.

Despre această *lume nevăzută*, a cărei existență este atât de greu de conceput pentru noi oamenii datorită faptului să suntem dependenți de materie, iar această condiție nu o putem depăși decât cu foarte mare dificultate, ne vorbește Sf. Scriptură atunci când se referă la creație ca act al lui Dumnezeu, amintind cele două aspecte ale sale: văzută și nevăzută. În acest sens trebuie înțeles referatul biblic "la început a făcut Dumnezeu cerul și pământul" prin "cer" autorul referindu-se tocmai la aspectul nevăzut al lumii, și nici într'un caz la cerul fizic, despre care știm că a fost creat abia în ziua a doua a creației.

Prin "lume nevăzută" în limbajul scripturistic se înțelege lumea îngerilor, despre care ni se spune că au fost creați din nimic de Dumnezeu, și nu dintr-o substanță preexistentă sau din ființa Lui, înainte de crearea omului și a lumii materiale.

De ce totuși Moise, autorul primelor cinci cărți ale Bibliei nu amintește în mod expres la ce se referă lumea nevăzută? O posibilă explicație este că în acest fel, n'ar fi făcut decât să-i expună pe evrei pericolului idolatriei, căci amintindu-le despre existența îngerilor, aceștia i-ar fi putut confunda cu Creatorul, ei fiind de altfel predispuși la atari acte. Aceasta nu înseamnă că îngerii nu sunt amintiți în cărțile lui Moise, dimpotrivă, prezența lor este chiar foarte des semnalată, și încă din primele momente ale creației. Să ne aducem aminte, că îndată după cădere, oamenii sunt alungați din Grădina Edenului de către îngeri, și tot ei sunt cei care îl vor străjuși mai apoi intrarea.

Întreaga istorie a poporului evreu nu este decât o mărturie evidentă despre existența îngerilor, care prin multele lor intervenții i-au influențat cursul într'un mod pozitiv. De la Avraam cel atât de hotărât să nu-l cruțe pe copilul său Isaac, și pe care numai îngerul îl va opri să-și ducă la îndeplinire planul, la Iacob cel învrednicit de Dumnezeu să vadă scara cerească pe care suiau și coborau îngerii, și până la profeți, avem o serie întreagă de

dovezi despre existența îngerilor, precum și despre faptul că ei au intervenit, în anumite momente mai importante, în planul istoriei umane. Îngerii sunt prezenți peste tot în paginile Vechiului Testament, fie îndemnându-i și inspirându-i pe profeți, fie descoperindu-le voia lui Dumnezeu.

Că îngerii sunt mesagerii lui Dumnezeu către oameni, o deducem mult mai clar din paginile Noului Testament. Aici prezența lor se leagă de însuși actul mântuirii neamului omenesc. Cel mai mare eveniment al istoriei umane — Întruparea Fiului lui Dumnezeu, este prilej de bucurie deopotrivă pentru oameni cât și pentru cetele îngerești.

Îngerii au fost prezenți mereu în viața Mântuitorului. Îl vor slăvi după biruința asupra Celui Rău din pustia Quarantaniel, îl vor întări înainte de marea încercare din grădina Ghetsimani, iar după moartea Sa, își vor face și mai pregnant simțită prezența anunțându-le pe femeile mironosițe despre vestea minunată a Învierii. Apostolii rămași nemângâiați după înălțarea la cer a Mântuitorului, sunt întăriți de îngeri. Întăriți și călăuziți de îngeri vor fi apostolii de-a lungul întregii lor misiuni de răspândire a cuvântului dumnezeiesc, spre a nu aminti decât acel episod al eliberării minunate din temniță al Sf. Ap. Petru.

Despre ce sunt îngerii și care este menirea lor în iconomia mântuirii Sf. Scriptură ne oferă destule date. Astfel ni se spune că ei sunt duhuri curate, imateriale, inferioare lui Dumnezeu, mărginite și nemuritoare, având fire rațională, liberă și schimbătoare în felul de a voi sau a gândi "au facultatea de a rămâne și a progresa în bine sau de a se îndrepta spre rău" (Sf. Ioan Damaschin). Deși sunt nevăzuți omului, ei pot lua adesea forme omenești (antropomorie), acestea fiind așa-numitele anghelofanii. Sf. Vasile cel Mare bazându-se pe textul din Psalmul 103, 5 "Cel ce faci pe îngerii tăi duhuri și pe slugile tale pară de foc," afirma că îngerii au chiar un anumit corp sensibil.

Făcând parte organică din creația lui Dumnezeu, care este un tot armonic și unitar, se circumscriu și ei unei anumite ordini. Fără să se refere explicit la o anumită organizare sau ierarhie a lor. Sf. Scriptură amintește că ei sunt de mai multe feluri, după starea de desăvârșire până la care au ajuns prin ajutorul și stăruința în harul divin. Iezechiel amintește de heruvimi (10, 3-9), Isaia de serafimi (6, 2), Sf. Ap. Pavel de domnii stăpânii, puteri și dregătorii (Efes. 1, 21), Sf. Ap. Petru de îngeri, stăpâniri și puteri (1 Ptr. 3, 22), iar Sf. Ap. Iuda (v. 9) de arhangheli.

Deși nu se precizează niciodată numărul lor, deducem că acesta este foarte mare, în Scriptură amintindu-se de "oștirea lui Dumnezeu" (Fac. 32, 1), de "Ieguni" (Mt. 26, 53), sugerându-se în majoritatea cazurilor o infinitate a lor, "mii de mii și miriade de miriade" (Dan. 7, 10), însă această infinitate se referă mai degrabă la

Cont. la pag. 18

Soborul Sf. Arh. Mihail ...

Cont. de la pag. 17

imposibilitatea minții omenеști de a imagina numărul lor, și nu că ei ar fi infinit de mulți.

Dacă în teologie se vorbește despre existența unei ierarhii a îngerilor, aceasta se datorează lui Dionisie Areopagitul, care în lucrarea sa **Despre ierarhia îngerească** arată ca îngerii sunt organizați într-o anumită ordine sau ierarhie, alcătuită din trei triade care se află într-o continuă mișcare, comunicare și împărtășire, într-o neîncetată suire spre Dumnezeu. Este meritul acestui scriitor bisericesc de a ne fi prezentat pentru prima dată ierarhia îngerilor, ei fiind organizați în nouă trepte, ranguri sau coruri. Aceste nouă trepte sunt organizate în trei grupe mari de câte trei coruri și alcătuiesc ordinele sau ierarhiile secundare.

Întâia Triadă o constituie Serafimii, Heruvimii și Tronurile. Ei trăiesc în imediata apropiere a slavei dumnezeiești. Serafim înseamnă lumină și căldură, după lumina pe care o primesc direct de la focul dumnezeiesc și căldura prin care purifică treptele inferioare. Heruvimii înseamnă prisos de înțelepciune, pe care o primesc direct de la izvorul necreat. Tronuri înseamnă statornicia în rang și independența față de orice e necurat. Această triadă înconjoară Divinitatea cu o contemplație pură și veșnică.

A doua triadă sau ierarhie o alcătuiesc Stăpânirile, Domniile (Virtuțile) și Puterile. Stăpânirile se numesc așa pentru siguranța cu care păstrează neprihănirea, Virtuțile (Domniile), sunt numite așa pentru energia pe care o depun în imitarea lui Dumnezeu, iar Puterile se numesc astfel pentru ordinea desăvârșită cu care se oferă înrăuririi dumnezeiești.

Ultima triadă o alcătuiesc Începătoriile (Principatele), Arhanghelii și Îngerii. Principatele se numesc așa după rânduiala propriilor puteri și pentru autoritatea cu care comandă. Arhanghelii și Îngerii sunt rangurile cele mai cunoscute nouă oamenilor și cele mai apropiate de noi. Numele lor ni-i arată ca pe solii lui Dumnezeu către oameni. Îngerii din categoriile inferioare primesc splendorile divine prin mijlocirea celor superioare. Participarea la slava divină e mult mai perfectă la îngerii superiori care o primesc prin comunicare nemijlocită, e o lege generală stabilită de Înțelepciunea nemărginită, și anume că harurile dumnezeiești nu sunt comunicate inferiorilor decât prin mijlocirea superiorilor, aceste haruri își pierd strălucirea pe măsură ce se depărtează de obârșia lor și se coboară asupra ființelor de jos” (Ierarhia cerească, VIII, 2).

Din mulțimea îngerilor, Dumnezeu a încredințat fiecărui popor câte unul spre călăuzire, statornicind hotarele neamurilor după numărul lor (Deut. 32, 9) iar dintre ei, doar trei ne sunt cunoscuți cu numele: Mihail (Dan. 10, 21) — patronul și protectorul lui Israel, Rafael (Tob. 3, 17) și Gavriil (Lc. 1, 19, 26), care este și cel mai legat de mântuirea neamului omenesc. Dar nu numai popoarele își au îngerul lor, ci fiecare om primește la naștere de la Dumnezeu un înger al său (Mt. 18, 10; F.

Ap. 12, 15), care ne păzește și ne călăuzește mereu spre tot lucrul bun.

Există oameni cărora în anumite momente din viață le-a fost dat să ajungă starea de grație în care și-au văzut îngerul. Pentru a nu lăsa cumva impresia că aceasta nu este decât auto-sugestie, fenomen paranormal sau doar o proiecție în exterior a eului vom ilustra acest fapt doar prin trei exemple, venind din partea a trei personalități, diferite ca proveniență socială și formație intelectuală. Au în comun însă o probitate morală ireproșabilă și unanimitate recunoscută.

Prima mărturie vine din partea fostei principese Ileana a României care după 1947 s'a refugiat în SUA din motive lesne de înțeles, unde a intrat în cinul monahal cu numele de maica Alexandra. Fire eminentă religioasă, cu o trăire caldă în cel mai autentic duh al Ortodoxiei, a scris un adevărat tratat despre îngeri, unic în felul său, apărut și la noi cu titlul **“DESPRE ÎNGERI,”** București Ed. Anastasia, 1992. Din cartea maicii Alexandra rețin o singură întâmplare, pe care a trăit-o pe când avea șapte ani. Într-o dimineață, în stare de perfectă luciditate, și-a zărit îngerul. Momentul a marcat-o pentru tot restul vieții, iar cartea scrisă de ea este rodul și dovada acestei întâmplări miraculoase.

A doua mărturie îi aparține unul venerabil preot ortodox, fiu al însângeratei Basarabii, victimă a comunismului — părintele Dimitrie Bejan. Înrolat ca preot militar în armata română, va participa la campania de reîntregire a Țării. Dar cursul evenimentelor avea să se schimbe, și astfel ajunge prizonier la sovietici, fiind azvârlit într-unul dintre cele mai cumplite lagăre siberiene — Oranki, unde va cunoaște foamea, bătaia, frigul și mizeria. Urma să fie condamnat la moarte de un tribunal militar sovietic, de care scapă datorită cetățeniei sale române. Va fi transferat în România unde va cunoaște cele mai sinistre închisori politice, în care condițiile erau cu mult mai aspre. A “gustat” binefacerile comunismului timp de peste 30 de ani. Este astăzi un om fericit, împăcat cu semenii și cu Dumnezeu, aproape un martir în viață. A trecut peste toate greutățile, unele dintre ele aproape incredibile, cu credința că i-a fost mereu aproape îngerul, care l-a întărit și l-a apărut în momentele cele mai grele “ne băteau cu ciomege pe toți la rând, ca barbarii. La a treia bătaie am simțit pe cineva, ca o mână nevăzută pe umăr. Era un înger. Îngerul meu de pază pe care l-am primit la Botez” (Pr. D. Bejan, Bucuriile suferinței, Chișinău, Ed. Cartea Moldovei 1995, p. 103).

Ultima mărturie pe care am ales-o, vine din partea unui om de litere, scriitorul clujan Teohar Mhadaș. Fiu de ciobani aromâni, și-a petrecut copilăria pascănd oile în munții Pindului. O întâmplare pe care a trăit-o când avea opt ani avea să-l marcheze pentru toată viața. Într-o zi de vară fiind cu oile pe munte toropit de oboseală, ațipește cu capul pe traista în care își purta merindea. La un moment dat, are sentimentul clar și precis că “cineva” îl strigă, îndemnându-l să se scoale. Se trezește. A ațipit o clipă, o oră, nu știe ... Pleacă să-și caute oile rătăcite,

Cont. la pag. 22

APOSTOL AL ROMÂNILOR

Problema care ne interesează pe noi, și de aceea mi-am și intitulat cuvântul "Apostol al românilor", este dacă în misiunea care a fost poruncită de Iisus Hristos ca să se desfășoare la toate neamurile și pretutindeni, în tot pământul, Ap. Andrei a luat parte și ce a făcut practic, dacă el a ajuns și pe pământul României sau nu a ajuns.

Când citim în Sf. Scriptură, în Noul Testament, nu găsim despre Sf. Ap. Andrei vreo mențiune despre această activitate misionară. De altfel, nici despre alți apostoli nu există asemenea știri. În afară de Petru și Pavel și despre Sf. Ap. Ioan. Informația este foarte săracă. Nu este nimic anormal în această lipsă de informație fiindcă Noul Testament nu este o carte de istorie, nu și-a propus să expună activitatea fiecărui apostol. Ne vorbește mai mult despre Sf. Pavel, sau despre Sf. Ap. Petru. Aceasta pentru că ei reprezintă niște prototipuri, niște modele pentru toți ceilalți apostoli. Dacă aceștia au făcut așa și ceilalți nu puteau să nu facă același lucru.

Porunca Mântuitorului era dată pentru toți. Nu putea să nu fie îndeplinită porunca despre misiune dată de Mântuitorul în mai multe împrejurări, dar mai ales în perioada dintre Înviere și Înălțare, și anume: "Mergeți și învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh." Această poruncă a fost deci dată tuturor și nimeni dintre apostoli nu a putut să se dea la o parte de la ea. De altfel, Sf. Apostol și Evanghelist Marcu, care ne vorbește de această poruncă a Mântuitorului, ne și spune, în două versete, după ce menționează porunca, că "aceștia au pornit și au răspândit credința creștină în toată lumea." Deci este un fel de text bilanț, pe scurt, al răspândirii poruncii Mântuitorului. Sf. Ap. Pavel ne vorbește de mai multe ori de această împlinire a poruncii dată de Mântuitorul Iisus Hristos, încât pentru ei a fost lege ca să îndeplinească această poruncă.

Noi știm că în anul 49-50 la Ierusalim a avut loc un sinod, cunoscut sub numele de "Sinodul Apostolic," care a pus mai multe probleme, dar în special probleme legate de aria de misiune, unde să meargă apostolii și să-și desfășoare activitatea și a modalității respective, fiindcă până aici ei, după porunca Mântuitorului, propovăduiseră doar la Ierusalim și în Iudeea, pe teritoriul iudaic. Și atunci a avut loc și împărțirea regiunilor lumii pentru apostoli.

Cum s'a făcut această împărțire? Prin tragere la sorți. Și procedeul acesta îl mai aplicaseră. Apostoli atunci când au ales în locul lui Iuda pe Sf. Apostol Matia. S'au adunat apostolii, s'au rugat cu ardoare și au cerut ca Mântuitorul care cunoaște inimile oamenilor să-l însemneze pe acela care ar fi demn să urmeze la apostolie prin viitorul sortii. Deci, procedeul acesta de a se trage la sorți a fost practicat și la acest sinod, și știm din Sfânta Tradiție că lui Andrei i-a căzut prin tragere la sorți Scythia. Scythia este Dobrogea noastră. Lui Toma, India, lui Ioan, Asia ș.a.m.d.

În legătură cu Sf. Tradiție trebuie să știm că în Biserica Ortodoxă și Romano-Catolică, care păstrează și respectă această tradiție, tradiția este un izvor de informare tot atât de valabil ca și Noul Testament. De fapt, mai înainte de a fi scrisă Sf. Scriptură a Noului Testament a existat Tradiția, fiindcă nu s'au scris Sfintele Evanghelii imediat. Cuvântul Mântuitorului și învățătura Lui au circulat oral și circulația orală era mai rapidă decât cea în scris.

Sf. Tradiție deci a fost înregistrată mai târziu, dar ea reprezintă viața vie a Bisericii în Duhul Sfânt și ea a fost concretizată în scrierile Sfinților Părinți, în actele sinoadelor ecumenice, în slujbele noastre, în tradiție, așa cum spune Sf. Vasile cel Mare: "Cine ne-a învățat, cine ne-a lăsat în Mare: "Cine ne-a învățat, cine ne-a lăsat în scris, ca atunci când ne închinăm, când ne rugăm să ne întoarcem cu fața la Răsărit? Sau cine ne-a scris, sau cine ne-a lăsat poruncă ca să ne facem semnul crucii? Toate acestea sunt deci rămase din Sfânta noastră Tradiție!"

Sigur că Tradiția aceasta trebuie să îndeplinească și ea niște condiții: să nu contrazică Sf. Scriptură, să fie foarte veche, să fie în consonanță cu scrierile Părinților. Deci Sf. Tradiție ne-a păstrat această informație că Sf. Ap. Andrei a venit în Scythia și a predicat cuvântul Mântuitorului Iisus Hristos.

Relatarea aceasta despre prezența în Scythia Minor se găsește reflectată la unii Părinți bisericești, în unele lucrări și de asemenea, în agiografie, adică lucrările despre viețile sfinților. Și sunt o mulțime de asemenea lucrări care reproduc Tradiția aceasta, uneori mai dezvoltată, alteori mai redusă și, pe lângă Scythia, aceasta primele lucrări mai menționează și alte regiuni unde Sf. Apostol Andrei și-a desfășurat activitatea sa misionară. De pildă, l-a însoțit pe Sf. Petru, fratele său, în Asia mică, în nord-estul Asiei Mici, în provincii cum a fost Pontul, Galatia, Bitinia ș.a.m.d. de a trecut în peninsula Balcanică la Bizanț, după aceea a mers în sus spre Turcia, Scythia (Dobrogea noastră) și a trecut chiar în Penea, regiunile de sud ale Rusiei. O arie foarte mare. După aceasta s'a întors în Grecia și a propovăduit cuvântul, întărind comunitățile pe care le-a înființat Sf. Apostol Pavel și alți apostoli și a ajuns în orașul Patras, în Peloponezul grecesc de astăzi unde a murit ca martir fiind răstignit pe o cruce în forma de X.

Predica aceasta pe care a făcut-o Sf. Ap. Andrei în Scythia, reprezintă momentul în care oamenii din această regiune au luat pentru prima dată contact cu cuvântul Mântuitorului Iisus Hristos. De altfel dintre locuitorii cetăților de pe malul vestic al Mării Negre, unde era Tomisul (Constanța de astăzi), Histria, Callatis (Mangalia) ș.a.m.d., legăturile acestea cu Răsăritul erau mai vechi, pe linie religioasă, pe linie culturală, pe linie economică. De aici înainte, după nașterea Mântuitorului Iisus Hristos, avem dovezi despre aceste legături.

Cont. la pag. 20

A fost deci în această regiune, a vestit cuvântul. Dar apostolii, când vesteau cuvântul nu se îngrijeau de o ședere de o săptămână, o lună, ci rămâneau acolo până organizau și comunitățile. Aceasta a însemnat: botezul, hirotonirea de preoți și episcopi și toată organizarea bisericească. Așa trebuie înțeles un text de la Sf. Pavel care spune: "Am împlinit cuvântul Mântuitorului prin cuvânt și faptă." Cuvântul era vestirea, iar fapta era organizarea aceasta a Bisericii. Și avem multe informații despre organizarea acestora prin comunități în forma despre care am vorbit.

Comunitățile acestea nu erau proprietatea unui singur apostol, ci și ceilalți apostoli și ucenicii lor treceau prin aceste comunități, le întăreau, le vizitau, le binecuvântau. Și chiar dacă a căzut la sorți o anumită regiune cuiva dintre apostoli aceasta nu însemna că acolo se făcea un embargo. Nu! Așa cum Sf. Petru l-a avut alături pe Sf. Andrei în Asia Mică, tot așa și el i-a avut, colaborator, poate nu de la început, pe Sf. Ap. Filip. Iată știre nouă — și istoria mereu descoperă știri noi — apărută recent, că Sf. Apostol Filip a predicat în Scythia. Și sunt mai multe știri care au ieșit la iveală de curând, publicate recent, care vorbesc despre această predică a Sf. Ap. Filip în Dobrogea.

Eu nu ne apare deloc anormală dacă ne amintim de legăturile prietenești dintre cei doi: erau consăteni, deci că a fost adus la Hristos și Sf. Ap. Filip tot de către Sf. Ap. Andrei. Și iată astăzi putem spune că avem la originea creștinismului românesc nu numai pe Sf. Andrei, ci și pe Ap. Filip.

Mai mult decât atât, s'au descoperit lucrări care atestă că Sf. Andrei și Sf. Ap. Filip erau cinstiți și în regiunea de dincolo de Dunăre, dominată în sec. IV — știrile sunt din sec. IV — de goți. Și ni se spune că Sf. Ap. Andrei era cinstit în calendarul acesta al Bisericii din regiunea care cuprindea sudul Moldovei, sudul Basarabiei, nord-estul Munteniei, cu centrul la Buzău. A doua sărbătoare, în care cinstesc pe Sf. Ap. Andrei, este 29 Noiembrie. La 15 Noiembrie cinstesc pe Sf. Ap. Filip. Știrile sunt foarte clare, pentru că în ziua de 30 Noiembrie izvoarele spun despre Sf. Andrei că a predicat în Scythia. De asemenea Sf. Ap. Filip apare cinstit la data de 1 Mai, ca propovăduitor în Scythia. Mai sunt și alte date pentru cinstirea, pentru pomenirea lor, în calendarele din nordul Dunării.

Spun toate lucrurile acestea pentru a fundamenta încă o dată convingerea noastră că apostolicitatea creștinismului românesc nu este o invenție, nu o facem din triumfalism, ci este reală. Și aceasta trebuie să o știe mulți, să o știm și noi, fiindcă se mai aud voci, chiar acum de curând, care spun că nu este adevărat ... A fost un mare învățat german, un istoric al creștinismului care referindu-se la tradiția privitoare la predica Sf. Ap. Pavel în Scythia, spune că nu are valoare.

Acest lucru a fost afirmat cam pe la începutul secolului nostru deși a fost contrazis de alți învățați. Dar noi luăm

ceva ce este rău, nu luăm ceva ce este bun. N'am ținut seama că acest învățat german a fost protestant. Protestanții nu acordă importanță Sf. Tradiției. Pentru ei Sf. Tradiție nu există, sfinții nu există, Maica Domnului nu există, postul nu există, nu există spovedania. Așa cum în ultima vreme s'a făcut apel la pastorul Rauch în legătură cu dosarele, tot așa se face apel acum din nou, la un protestant, în legătură cu predica aceasta a Sf. Apostoli pe teritoriul țării noastre.

E bine deci să ținem seama de documentele acestea care trebuiesc privite în duhul Evangheliei, în duhul Tradiției și dacă ar fi numai unul sau două, tot ar trebui să credem în ele, dar sunt multe și nu mai avem îndoială în privința autenticității lor. Dar dacă am tot vorbit despre Sf. Ap. Andrei, ca apostol al nostru, al românilor, am încercat să acredităm ideea că trebuie să ni-l facem patron, fiindcă îl au alte țări. Unele n'au nici o legătură cu Sf. Andrei. De pildă îl are Grecia și în mod normal îl are și Rusia, dar îl are Scoția, unde n'a fost niciodată și unde încă din sec. XIII scoțienii îl cinstesc pe Sf. Ap. Andrei, ca patron al țării lor.

Noi deci suntem prea smeriți. Și trebuie să ni-l luăm ca patron al țării. Am și propus în anii trecuți ca să fie ziua de 30 Noiembrie declarată sărbătoare națională împreună cu cea de Decembrie.

În calendarul din 1988, ziua de 30 Noiembrie este înscrisă începând cu anul următor cu cruce roșie și se afirmă: "Sf. Ap. Andrei — ocrotitorul României." Iată un pas pe drumul acesta al acreditării ideii că Sf. Ap. Andrei trebuie sărbătorit cu toată cinstea. Sperăm că glasul nostru va fi auzit acolo unde trebuie și că ne va de Dumnezeu această mângâiere, să putem avea 2 zile de sărbătoare, 30 Noiembrie și 1 Decembrie.

Moaștele Sf. Ap. Andrei, după cum știți, au fost aduse anul trecut în țara noastră, la Iași și la Galați. Am zis că este de fapt a doua venire a Sf. Ap. Andrei pe pământul românesc și n'a fost întâmplătoare această venire. De fapt la noi a venit numai capul Sfântului Apostol Andrei.

În cursul timpului, moaștele Sf. Apostol Andrei au cunoscut și ele pribegiile istoriei și acele întâmplări care sunt caracteristice multor sfinte moaște. S'au păstrat la Patras (Grecia) după moartea lui martirică și cum spuneam odorul cel mai de preț al orașului Patras. Pe la mijlocul sec. al IV-lea, împăratul bizantin Constantinos, fiul lui Constantin cel Mare, le-a adus la Constantinopol. Ele au fost așezate în cea mai frumoasă catedrală de atunci, construită de Constantin cel Mare, cu hramul "Sf. Apostoli."

Sf. Constantin, de altfel, dorise ca această catedrală să fie ocrotitoarea moaștelor tuturor apostolilor și a construit această mare biserică cu o rotundă la centru. În centru trebuia să fie sarcofagul cu rămășițele lui pământești, de jur-împrejur moaștele Sf. Apostoli. El nu a apucat să aducă moaștele tuturor apostolilor, iar fiul său Constantin a adus aici pe Sf. Apostol Andrei și s'a păstrat întreg la Constantinopol până la mijlocul sec. IX, când un mare împărat bizantin, Vasile I Macedoneanul, a cedat rugăminții locuitorilor orașului

Cont. la pag. 22

GÂNDURI PENTRU VREMEA POSTULUI

Printre mijloacele de desăvârșire religios-morală, pe care învățătura de credință creștină ni le pune la dispoziție, este și postul.

Legea Vechiului Testament îl recomandă și îl impune (Ieșire 34, 28; Deuteronom 9, 10, 18; Isaia 58).

În Legea Noului Testament însuși Mântuitorul Iisus Hristos, înainte de începerea activității Sale, a postit 40 de zile și 40 de nopți (Mt. 4, 2; Mc. 1, 13; Lc. 4, 2), arătându-ne prin aceasta, că ispititorul nu poate fi înfrânt decât prin post și rugăciune. Tot El a recomandat postul ucenicilor Săi și tuturor celor care vor crede în Evanghelia Sa. Vindecând în chip minunat pe fiul lunatic (Mt. 17, 14-21) ucenicii s'au apropiat de Domnul și L-au întrebat: "De ce noi n-am putut să-l scoatem" (Mt. 17, 19)? Mântuitorul la răspunde: "Pentru puțină voastră credință" (Mt. 17, 20), după care a adăugat "acest neam de demoni nu iese decât numai cu rugăciune și cu post" (Mt. 17, 21).

Prin urmare, postul este recomandat de Mântuitorul ca un mijloc de luptă împotriva patimilor și de înlăturare a acestora când ele pun stăpânire pe noi.

Ținând seama de efectele pozitive asupra vieții trupesti și sufletești a credinciosului, Sf. Biserică a orânduit ca zile de post: miercurile și vinerile de peste an, afară de cele însemnate cu harți; cele patru posturi de peste an, ca pregătiri pentru marile sărbători ce le urmează (Sf. Paști, Nașterea Domnului, Adormirea Maicii Domnului și Sf. Ap. Petru și Pavel), precum și ziua Înălțării Sf. Cruci (14 Septembrie), a ajunului Bobotezei (5 Ianuarie) și Tăierea capului Sf. Ioan Botezătorul (29 August).

În practicarea postului, în predica de pe munte, Mântuitorul, ne atrage atenția: "Când postiți, nu fiți ca fățarnicii triști; că ei își smolesc fețele, ca să se arate oamenilor că postesc. Adevărat grăiesc vouă, și-au luat plata lor" (Mt. 6, 16). Cine erau fățarnicii? Erau fariseii și cărturarii Vechiului Testament care puneau un accent deosebit pe împlinirea formală (de văzul lumii) a prescripțiilor Legii Mozaice, în timp ce în adâncul ființei lor erau plini de necurăție și putreziciune (Mt. 23, 27). Acești farisei socoteau că e suficient să-și smolească fețele să-și pună cenușă în cap, să fie întristați pentru a se arăta oamenilor că postesc. Mântuitorul Iisus Hristos este împotriva unui astfel de post formal și îndeamnă tot în predica de pe munte: "Tu însă, când postești, unge capul tău și fața ta o spală, ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău care este în ascuns, și Tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti ție" (Mt. 6, 17-18).

Mântuitorul nu ne-a dat o definiție a postului. Lucrul acesta l-a făcut Sf. Biserică, care ne învață: "Postul creștinesc este înfrânarea, pentru o vreme, de la mâncărurile de dulce (de origine animală) și de băuturi alcoolice în scopul întăririi puterilor sufletești asupra poftelor trupesti" (Catehismul dreptcredinciosului creștin, Sibiu, 1956).

Prin urmare, din definiția dată de Sf. Biserică postului, reiese că accentul cade pe aspectul spiritual (duhovnicesc)

al postului, adică întărirea puterilor sufletești asupra poftelor trupesti. Dacă nu avem în vedere în practicarea postului aspectul lui spiritual, atunci partea lui materială nu poate avea decât valoarea unui regim alimentar pe care ni-l recomandă și medicina, dar este lipsit de valoarea lui religios-morală.

"Orice nevointă trebuie să ne facă bine sufletește. Dar și trupește ... Nevoințele nu se fac pentru ele însele, ci pentru progres spiritual. Și postul. Dacă e post de bucate, dar nu și de răutate, este absolut inutil ... Fără schimbarea inimii totul devine formalism sec, fără valoare în fața lui Dumnezeu" (Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului, **Altă întâlnire cu Avva Antonie**, în T.R. nr. 3-4/1989).

Cinstirea postului — zice Sf. Ioan Gură de Aur — nu constă în abținerea de la mâncare, ci în părăsirea năravurilor păcătoase, iar Sf. Vasile cel Mare întreabă. La ce folosește postul vostru nemâncând carne dar sfâșiați cu gura pe vecinul vostru?

Ne punem întrebarea: De ce atunci Sf. Biserică a mai rânduit oprirea de la anumite mâncări și băuturi alcoolice pe o anumită perioadă de timp? Pentru că lăcomia de mâncare, lipsă de înfrânare a dus pe primii oameni la călcarea poruncii dumnezeiești (era una singură) de a nu mânca din pomul "cunoștinței binelui și răului" (Gen. 2, 17). Această călcare a avut consecințe grave pentru Adam și Eva precum și pentru urmașii lor (întregul neam omenesc). Aceste consecințe au fost: întunecarea minții, slăbirea voinței și răcirea inimii. Deteriorarea puterilor sufletești a mers până acolo, încât oamenii au schimbat slava lui Dumnezeu Celui nestricăcios cu asemănarea omului celui stricăcios și I-a dat la tot felul de patimi (Vezi Rom. 1, 23). Iată de ce Sf. Scriptură ca și Sf. Părinți în scrierile lor spun că lăcomia după mâncare, îmbuibarea pântecelui, lipsa de înfrânare, este socotită slujire la idoli, la dumnezei străini, pe care omul i-a născocit în propria sa ființă (Col. 3, 5).

Deci, oprirea de la anumite bucate pe o perioadă de timp trebuie privită ca o pregătire și un ajutor prețios pentru oprirea de la păcate. Renunțările acestea nu se fac din concepția că hrana sau băutura respectivă (carne, ouă, brânză, vinul, etc.) ar fi necurate și ar spurca pe cei ce le iau din motive religios-morale, ci pentru că prin înfrânarea trupului, sufletul se ridică spre Dumnezeu.

Sunt astăzi unii creștini (sectari) care opresc de la anumite bucate și băuturi precum și de la alte lucruri (1 Tim. 4, 3) pe care le socotesc ei necurate. Este o mare rătăcire. Astfel de oameni ar trebui să citească în Sf. Scriptură "că orice făptură a lui Dumnezeu este bună și nimic nu este de lepădat, dacă se ia cu mulțumire; căci se sfințește prin cuvântul lui Dumnezeu și prin rugăciune" (1 Tim. 4, 4-5).

Înfrânarea de care se vorbește în definiția pe care Sf. Biserică o dă postului are cu totul alt sens. Această înfrânare aduce potolirea poftelor trupesti; este un act

Cont. la pag. 22

Ganduri Pentru ... *Cont. de la pag. 21*

de voință, care arată dominația asupra instinctului de hrană și asupra poftei și plăcerilor legate de acest instinct; este expresia pocăinței pentru păcate; este o jertfă bine-primită la Dumnezeu; este un act de cult, adică o faptă de cinstire a lui Dumnezeu (Învățătura de credință creștină ortodoxă, Buc., 1952, întrebarea 293).

La această înfrânare trebuie să ne angajăm cu întreaga noastră ființă, prin toate ale noastre, cerând și ajutorul lui Dumnezeu pentru realizarea ei. În acest sens trebuie înțelese cuvintele pe care le rostim în rugăciunea I-a pentru credincioși de la Sf. Liturghie a darurilor mai înainte sfințite: "Ochiul să fie ferit de toată vederea cea vicleană, și auzul nestrăbătut de cuvinte deșarte, iar limba curată de vorbe necuviincioase. Curățește buzele noastre, cu care Te laudăm pe Tine Doamne; fă ca mâinile noastre să fie ferite de fapte rele și să lucreze numai cele plăcute Ție, toate măduarele și gândurile noastre întărindu-le cu harul Tău" (Liturghier, ed. 1974, pag. 220).

Postul de bucate se poate ține ușor: să nu mâncăm carne, ouă, lapte; să mâncăm numai legume și fructe; să nu bem băuturi alcoolice. Dar putem să săvârșim, în același timp, cele mai mari păcate: să fim mândri, să fim lacomi, să fim desfrânați, să fim clevetitori, să fim lipsiți de duhul iubirii față de oameni și față de Dumnezeu. La ce folosește atunci postul de bucate? La nimic. Putem să mergem cu asceza noastră până acolo încât chiar și trupul să-l dăm să fie ars, dar dacă dragoste nu avem, la nimic nu folosește (I Cor. 13, 3).

De aceea trebuie să ne străduim ca să ținem postul cel adevărat și anume înfrânarea de la bucate după rânduiala Sf. Biserici la care să adăugăm și înfrânarea de la păcate. Și dacă de la înfrânarea de bucate pentru motive binecuvântate, canoanele bisericești dă dezlegare, de la înfrânarea de păcate nimeni nu este dezlegat.

La această practicare integrală ne îndeamnă și ne cheamă Sf. Biserică în acest zile ale Postului Crăciunului prin numeroasele rugăciuni și îndemnuri de la sfintele slujbe. *

Protosinghel Visarion Joantă
(Din "Telegraful Român", Noiembrie 1994)

Soborul ... *Cont. de la pag. 18*

uitând de traista cu merinde. Când se întoarce la locul unde ațipise, își găsește traista sfărțecată în bucăți, și în acel moment, un fior rece ca ghiața îl străpunge sufletul: ce s-ar fi întâmplat dacă acel "cineva" nu l-ar fi trezit, și sălbăticiunea care i-a devorat merindea ar fi dat peste el dormind? ...

Depart de a fi socotiți niște simple închipuiri, îngerii sunt ființe reale care veghează asupra noastră, și care ne sunt mai apropiați cu cât suntem mai curați sufletește. Așa i-a considerat evlavia creștină dintotdeauna, aceasta explică și faptul că cinstirea sfinților îngeri s'a impus în cultul Bisericii încă din primele sale momente, dar a fost consfințită oficial abia prin hotărârile Sinodului VII

Ecumenic, când s'a stabilit ca alături de sfinți și icoane, ei să se bucure de cultul creștinilor. Cinstirea lor s'a concretizat prin consacrarea unei zile din săptămână — luna, când se face pomenirea lor, precum și prin alte multe slujbe speciale cum sunt: Acatistul sfinților îngeri Mihail și Gavriil, Canonul către îngerul păzitor al vieții omului. Canonul de rugăciune către Puterile cerești și către toți sfinții, prin alte rugăciuni compuse de îmnografii creștini, care sunt incluse în slujba zilei de luni din Octoiul mare, sau prin închinarea unor biserici sub patronajul lor (hramuri).

Ziua de 8 Noiembrie este dedicată în exclusivitate cinstirii sfinților îngeri, numindu-se Soborul Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil și al tuturor Puterilor cerești celor fără de trup. *

Pr. Nicolae Stoia
(Din "Telegraful Român", Noiembrie 1996)

Apostol ... *Cont. de la pag. 20*

Patras. La mijlocirea unei femei foarte credincioase, care avea trecere mare la împărat, acesta a cedat capul Sfântului Apostol Andrei. Restul osemintelor au rămas la Constantinopol până în perioada când cruciații, cruciada a IV-a (1204), au venit nu atât cu gând să apere creștinătatea de turci, de arabi, ci în dorința de cucerire. Și atunci au fost luate, în 1208, moaștele și duse în Italia într'un oraș, pe malul răsăritean al Italiei, al Mării Adriatice, unde au rămas până la mijlocul sec. al XV-lea, în timpul papei Pius al II-lea, care le-a luat și le-a dus la Catedrala Sf. Petru și Pavel de la Roma. Înainte de asta, au mai fost luate și alte părți din moaște. O mână, de pildă, a Sf. Andrei este luată chiar la sfârșitul secolului al V-lea de către papa Grigorie Cel. Mare, și în alte fragmente, în alte părți, încât ele au stat în criptele unor biserici.

Cert este că din sec. IV chiar. Sf. Apostol Andrei era foarte cinstit, și chiar și în Apus era cel mai cinstit apostol dintre ucenicii Mântuitorului. Atât în Italia cât și în Galia, Spania și în Peninsula Balcanică, s'au ridicat biserici în cinstea lui încât această cinstire este maximă și deci multe provincii, multe țări și l-au luat ca patron. Aceasta este deci pe scurt istoria Sf. Moaște ale Sf. Apostol Andrei.

Aș vrea să închei cu rugămintea ca noi, care ne-am adunat acum aici, să facem cunoscută cunoscuților și prietenilor noștri, realitatea aceasta despre Sf. Ap. Andrei. Este o obligație a noastră de creștini să contribuim fiecare la formarea unei mentalități cât mai generale, cât mai răspândite, pentru ca să determinăm autoritățile Statului să facă din 30 Noiembrie sărbătoare națională. Avem nevoie ca România să aibă un patron. Vedeți cât de hăituită este această țară, cât de criticată este Biserica Ortodoxă ca instituție fundamentală a Statului. Preoți, ierarhi, Biserica în întregime, blamată, calomniată, fără precedent ... *

A consemnat, A. Marinescu
(Dintr'o conferință ținută la 30 Noiembrie 1997 —
"Vestitorul Ortodoxiei." Nov. 1997)

ȘTIRI DIN LUMEA ORTODOXĂ

ORTODOXIA ÎN CANADA

Dacă Ortodoxia a apărut pe continentul nord-american prin misionarii veniți din Rusia în Alaska în 1794, implantarea ei în Canada n'a început decât la sfârșitul secolului al XIX-lea prin sosirea masivă a imigranților veniți din Europa centrală și răsăriteană, apoi, la începutul secolului al XX-lea, prin cei sosiți din Grecia și din Orientul Mijlociu.

Există astăzi 550 parohii ortodoxe pe teritoriul Canadei. Din punct de vedere numeric, dacă ținem seama de numărul de parohii, ortodocșii ucrainieni — care din 1990 se bucură de un statut canonic special în jurisdicția canonică a Patriarhiei Ecumenice — numără 260 de parohii, în timp ce privind numărul de creștini, ortodocșii greci sunt majoritari, peste 350 de mii, chiar dacă nu au aici decât 76 parohii.

Dioceza canadiană a Bisericii Ortodoxe Americane (O.C.A.) condusă de un canadian de origine, P.S. Serafim de Montreal, numără 50 de parohii. Există de asemenea, o dieceză sârbă, condusă de Episcopul Gheorghe, cu sediul la Campbellville (Ontario), precum și parohii ortodoxe ruse, române și bulgare, care țin de Patriarhiile respective, fără Episcopi în Canada.

(S.O.P., August 1998)

Nota redacției. Credincioșii ortodocși români din Canada aparțin de Arhiepiscopia Ortodoxă Română din America și Canada (Patriarhia Română) și au 16 parohii (Calendarul "Credința" 1997) și de Episcopia Ortodoxă Română din America (O.C.A.) și au 19 parohii și misiuni (Calendarul "Solia" 1998).

DICTIONAR CONSACRAT BISERICILOR ÎN SUFERINȚĂ

La 17 Iulie a.c., la București a avut loc, la sediul Secretariatului de Stat pentru Culte, lansarea dicționarului "Biserica întemnițată — România 1944-1989," elaborat de un colectiv de cercetători ai Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului, în coordonarea prof. Paul Caracia, care semnează și amplul studiu introductiv. Cuvântul înainte aparține directorului Institutului, Radu Ciuceanu.

Sunt fișate aici 2544 persoane care au fost întemnițate sau au suferit în alte forme prigoana comunistă, între care 2398 de preoți, respectiv pastori. Dintre aceștia, pe confesiuni, au fost 1725 ortodocși 226 greco-catolici, 165 romano-catolici, 65 protestanți, 25 neoprotestanți, 23 musulmani, 13 mozaici, 156 personal eclesiazastic fără identitate confesională. Dintre înalții ierarhi, 16 au fost scoși din scaune, 15 exilați, 966 de preoți și 614 cântăreți bisericești au fost epurați. Lista celor care au suferit întru Hristos, în cei 45 de ani de regim totalitar nu este totuși completă, pentru realizarea acestui deziderat fiind nevoie și de participarea unor instituții de stat care dețin informații suplimentare, cum este, bunăoară, Serviciul Român de Informații (S.R.I.).

Lucrarea a apărut cu sprijinul Băncii Române de Dezvoltare și al Mitropoliei Ortodoxe a Banatului. La lansare au asistat, din partea Bisericilor, I.P.S. Andrei

Andreicuț, Arhiepiscop ortodox de Alba Iulia, Pr. Vasile Mare, protopop greco-catolic de București și Pr. Martin Cabalaș de la biserica romano-catolică "Maica Îndurerată" din București.

(Viața Cultelor, 24 Iulie 1997)

EPISCOPIA HUȘILOR — 400 DE ANI

Între 9 și 11 Octombrie 1998, vor avea loc la Huși, județul Vaslui, manifestările legate de aniversarea a 400 de ani de la întemeierea Episcopiei Ortodoxe din acest oraș, din care 351 de ani de funcționare neîntreruptă. În 1949, Episcopia Ortodoxă Huși a fost desființată, fiind reînființată abia la 15 Septembrie 1996, dată la care a fost instalat ca Episcop P.S. Ioachim Mareș.

Pe scaunul episcopal al Hușilor s'au perindat o serie de personalități ale spiritualității și culturii românești, precum episcopul Ioan (1598-1606); viitorul mitropolit Dosoftei (1624-1693) — autor între altele, a Psaltirii în versuri (slavo-română), în 1680 — Episcopul Inochentie (1752-1782), care a reconstruit biserica episcopală, ctitorită de Ștefan cel Mare și Sfânt în 1495; Iacob Stamati (1782-1792), ctitor al reședinței episcopale; Veniamin Costachi (1792-1796), mare cărturar și viitor mitropolit al Moldovei; Melchisedec Ștefănescu (1861-1864) și Iacob Antonovici (1918-1919); Nicodim Munteanu (1919-1923), viitorul Patriarh al României (1939-1948), în sfârșit, Grigore Leu, Episcop martir (1940-1949), care a reînnoit biserica episcopală.

Aniversarea a 400 de ani de la înființarea Episcopiei Hușilor va fi marcată de resfințirea catedralei episcopale "Sfinții Apostoli Petru și Pavel" și de o sesiune de comunicări științifice.

(Viața Cultelor, 31 August 1998)

RELIGIE LA ROMFEST '98

Între 16 și 20 Septembrie 1998 s'au desfășurat la București lucrările Conferinței Internaționale ROMFEST — Congresul românilor de pretutindeni —, avându-l ca președinte de onoare pe Î.P.S. Mitropolit Dr. Nicolae Corneanu al Banatului, la care au luat parte peste 600 de personalități din Țară și din Exil. La Secția Religie, având ca mediatori pe C. Pr. Gheorghe Calciu (Washington — S.U.A.), ortodox, și P.C. Pr. Tertulian Langa (Cluj), greco-catolic, au fost prezentate următoarele comunicări:

— Sergiu Grossu (Franța), *Servind adevărul lui Dumnezeu, cu gândul la România;*

— Nae Nicolau (București), *Martirajul Bisericii;*

— George Bălțean (Dusseldorf, Germania), *Vindecarea prin rugăciune;*

— Silvia Constantinescu (Stockholm, Suedia), *Unele aspecte ale activității Bisericii Ortodoxe Române în Suedia;*

— Alexandru Mircea Munteanu (Frankfurt, Germania), *Tentative de compromitere a Bisericii în Exil;*

— Andrei Justin Hossu (Cluj), *Reconcilierea celor două Biserici Românești, Ortodoxă și Greco-Catolică;*
Cont. la pag. 24

— Nicolae Brădean (București), *Biserica și Tineretul*. Cei 600 de participanți la Romfest '98 de la București au trimis Institutului Nobel de la Oslo o cerere oficială privind susținerea candidaturii M.S. Regelui Mihail I al României la Premiul Nobel pentru Pace pe anul 1998.

Demersul acesta a fost binecuvântat de Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Banatului și de Pr. Gheorghe Calciu, președintele Comitetului Internațional al Romfest-ului.

Unul dintre cei mai cunoscuți disidenți din perioada comunistă, părintele Gheorghe Calciu-Dumitreasa, s'a pronunțat categoric, într'un interviu acordat Rompres după încheierea Romfest '98, împotriva ecumenismului. *"Ecumenismul este o creație protestantă care încearcă să modifice toată tradiția noastră ortodoxă ... Proiectul de Liturghie ecumenică publicat la Iași este o absolută blasfemie publicată cu aprobarea Mitropoliei Moldovei. Este o blasfemie în care se amestecă rugăciunile protestante cu părți frumoase ale liturghiei noastre și aceasta este de neîngăduit ... Eu știu că Bisericele din Serbia, Georgia și Ierusalim s'au retras din Consiliul Mondial al Bisericilor. La noi sunt prea multe forțe care lucrează pentru ecumenism ... Mă refer la ierarhie, la teologi și chiar la persoane care influențează atitudinea Bisericii. Eu știu că monahii sunt împotriva ecumenismului și poate va veni un monah adevărat, când Dumnezeu îl va chema pe Patriarhul nostru la Dânsul, care să pună o dată punct acestui ecumenism distructiv. Să existe relații de prietenie, de conviețuire, pentru că, oricum, există și ei, și trebuie să admitem că Dumnezeu le-a permis existența, dar nu trebuie să existe nici un fel de compromis dogmatic sau liturgic."*

(Evenimentul Zilei, 24 Septembrie 1998)

ȘCOALA ȘI BISERICA

Pentru prima oară, după 1947, la început de an școlar, elevii și profesorii trec pe la biserică înainte de a merge la școală, pentru un Te Deum și o slujbă pentru binecuvântarea noului an de învățământ. Elevii împreună cu dascălii au mers, anul acesta, la bisericile din parohia de care aparține școala. Religia constituie din acest an obiect de învățământ obligatoriu pentru clasele I-VIII, iar pentru liceeni va constitui (după cum precizează Rompres) obiect de studiu în funcție de hotărârea conducerii liceului.

(Evenimentul Zilei, 14 Septembrie 1998)

RESTAURAREA BISERICII DIN DENSUȘ

Părintele Daniel Stoenescu a fost călugăr, și-a luat doctoratul la Tesalonik și s'a întors la Densuș, de unde i este locul. Stă în casa parohială a bisericii, adică acolo unde a crescut Nicolae Densușianu. Lui i-a venit rândul să adune pietrele trecerii romanilor prin Țara Hațegului. Biserica din Densuș este o minune în tot sud-estul european. Datată vag între secolele IV-XII, a fost propusă sub protecție UNESCO și va fi restaurată după un program româno-francez. *"Este unică în Europa, cea mai veche biserică din nordul Dunării, unică în lume ca stil arhitectonic,"* spune părintele Daniel.

Există mai multe ipoteze privind originea ei: templu al zeului Marte din secolele II-III, transformat în biserică în veacurile IV-V; ctitoria goților din secolul IV a treia ipoteză aparține lui Aron Densușianu, fiul preotului

Vizantie Pop Densușianu din sat, tatăl lui Ovid Densușianu și fratele lui Nicolae Densușianu — biserica a fost ridicată pe ruinele unui mausoleu al generalului roman Maximus Longinus, devenit prizonier, dar care s'a sinucis pentru ca Decebal să nu-l forțeze de Traian să-și retragă trupele în sudul Dunării în schimbul eliberării sale; Iorga afirma pe la 1900 că a fost aici o străveche mănăstire înălțată pe temelii romane. *"Cert este că biserica se află pe temelii romane. Hramul este sfântul proroc Ieremia, sfânt al Vechiului Testament și al evreilor. Ziduri și cărămizi romane descoperite arată că aici a fost o vilă rustică romană,"* completează părintele Daniel. Pictura aparține unui anonim din secolul XIV. Ceea ce surprinde mai mult este eclectismul acestui monument. Coloane inegale de la temple, pietre decorative de la fostele băi publice și-au găsit locul în zidărie, lângă lespezi votive. Românii au folosit pietrele funerare ale romanilor pentru cea mai veche masă de altar din țară. Sfânta muceniță Marina biciuiește diavolul pe un stâlp. Pe alt stâlp, se vede Treimea sacra de la Densuș, unică în lume. Dumnezeu este un localnic bătrân, cu plete albe. El ține mâinile pe umerii lui Iisus. Amândoi poartă cămăși românești, cu motive geometrice hațegane. Geometria este obligatorie și nu știm nici acum de ce aveau strămoșii noștri nevoie de geometrie mai mult decât toate popoarele vecine și din toata Europa. Un porumbel deasupra bătrânului întruchipează Sfântul Duh. *"Această reprezentare a Sfintei Treimi este cu câteva decenii mai veche ca icoana lui Rubliov de la 1425 din Zagorsk, de lângă Moscova,"* apreciază părintele Daniel. Părintele Dumitru Stăniloae considera biserica *"o minune a geniului românesc."* "Geniul" nu i-a dat afară din casă totdeauna pe mulți români și de aceea unii au pus marmura romană pe sub grajduri, în timp ce politicienii și cărturarii se mândreau cu originea noastră. Venind aici, unii nu știau că biserica este imprimată pe bancnota de 5000 de lei, alături de Avram Iancu. Cine ajută la restaurarea sfântului lăcaș, așa cum cer regulile pieței libere și civilizate?

(România Liberă, 26 Septembrie 1998)

Știri culese și redactate de Psă. Zoe Vasiliu

